

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Felölts szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1906. nov. 12. d. u. 4 órakor. Ipari és kereskedelmi szakosztály ülése.
" " 16. d. u. 4 órakor. Földművelési és növénytermesztési szakoszt. ülése.
" " 20. d. u. 4 órakor. Állategészségügyi szakosztály ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” földművelési és növénytermesztési szakosztálya 1906. évi november hó 16-án (péntek) d. u. 4 órakor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. A szakosztály megalakítása, elnök és két társelnök választása, bizottságok megalakítása.
2. Fedák István beregmezei főorvos előadása: A szőlő okszerű metszésének bemutatása s a szabálytalan metszés káros következményeinek természetes tökéken való feltüntetése.
3. Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület javaslata állami műtrágyagyár felállítására tárgyában.
4. Földmív. min. leirata sörárpavásárok rendezése tárgyában.

Budapest, 1906 november 5.

Oserhádi Sándor s. k.,
elnök.

Érdeklődőket és vendégeket szívesen látunk az előadáson.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya 1906. évi nov. hó 20-án (kedden) d. u. 4 órakor a „Köztelken” tartandó ülésére.

Tárgyak:

1. Román állatcsempészet megakadályozása.
2. Trencsénvármegyei Gazdasági Egyesület átirata a borju- és növendékállat-pusztítás megakadályozása tárgyában.
3. Gömörvármegyei Gazdasági Egyesület átirata állatorvosi díjak szabályozása tárgyában.

Budapest, 1906 november 8.

Tormay Béla s. k.,
szakoszt. elnök.

Tagjaink figyelmébe.

Gazdaközönségünk terményeinek elszállításánál és gazdasági szükségleteinek beszerzésénél a különböző vasúti és hajózási vállalatok közvetítését kénytelen igénybe venni; milliókra megy azon összeg mit a szállítási intézmények a gazdaközönségtől fuvardíjak fejében bevesznek. Elképzelhetjük, hogy ily óriási összeg mily sok kisebb-nagyobb szállítmány után hány apró tételből gyűlik össze; ezek kiszámításánál tehát a legnagyobb lelkiismeretesség mellett is sok hiba csuszik be, amelyek rendszerint a gazdaközönséget terhelik, amennyiben legtöbb esetben inkább többet fizetnek vele, mint kevesebbet.

Gazdatársaink azonban nem igen törődnek ma még azzal, vajjon a szállítási díjak helyesen lettek-e kiszámítva, ha az illetéket kifizették, kevesen érdeklődnek tovább a dologgal, sőt a legtöbb esetben a papirkosárba kerül a fizetést igazoló fuvarlevél. Ezt pedig nagyon kár tenniük, mert esetről-esetre összegyűjtve néhány fuvarlevelet, igen ajánlatos azokon a szállítási díjakat helyesség tekintetében felülvizsgáltatni.

Egyesületünk már évek hosszú sora óta foglalkozik a szállítólevelek felülvizsgálatával; saját érdekében cselekszik tehát minden gazdatársunk, ha a hasonló magánvállalatok mellőzésével hozzánk küldi be fuvarleveleit, mert egyesületünk egyedül csak az ő érdekeikre van tekintettel, míg ez a magánvállalatokra éppen nem mondható.

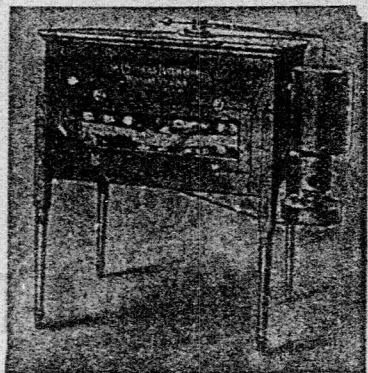
Rubinek Gyula,
igazgatóhelyettes.

Sztrájk-törvény.

A legutóbbi parlamenti ülések egyikén, egy interpellációból kifolyólag szó esett a sztrájk-törvényről és jól esett hallanunk, amidőn illetékes helyről kijelentették, hogy a kormány a sztrájk-törvény gondolatával már régebben foglalkozik és annak megalkotása a közel jövő egyik legsürgősebb feladata. Talán senkit sem érdekel oly közlő a sztrájk-törvény mielőbbi megvalósulása, mint éppen a gazdákat, akik a nyáron lezajlott arató- és cselédsztrájkok alkalmával tapasztalták leginkább egy ily törvény hiányát. A sztrájkok és különösen az arató-sztrájkok járványszerű elharapódzása az amugy is örökös válságokkal küzdő nemzet fejlődését nemcsak hogy megakasztják, de alapszámban rendítik meg és azok káros kihatása évek múlva is érezhető lesz.

Mert a sztrájk oly kétélű fegyver, amely egyszerre sebez mindkét élével, nincs haszna belőle, aki a fegyvert forgatja, sőt annak is éppen úgy árt, mint aki ellen használja. Mindkét félre nézve veresétséget jelent és minél többször alkalmazzák, annál gyöngébb lesz mindkét fél egyaránt.

E nemzeti veresétséget radikális gyógykezelést igényel, ez közös érdek és ugy a munkások, mint a munkaadók érdeke megkívánja. Sőt a már eddig is lefolyt sztrájkokból láttuk, hogy azok visszahatólag érvényesültek, éppen azok érezték legsúlyosabban a sztrájkok következményeit, akik a vezetők által és ravasz beszédeire hallgatva, megtagadták a munkát. A gonoszul számító vezetők a munkásnépnek szinte a naivságig egyszerű és becsületes lelkében oly hurokat kezdtek durva kézzel pengetni, amelyek hangja azok lelki világában örökös nyugtalanságot, szünni nem akaró háborgást idéztek elő. Alomban ringatva, elérhetetlen vágyakat kellettek föl bennök, kiölték a szorgalmat, megelégedést, munkakedvet s azok helyébe az elégedetlenséget, minden jó és nemes iránti szinte a megfoghatatlanságig való közönyt plántáltak. Es mindezt oly kiszámított ravaszsággal, oly válogatott módon és eszközök-

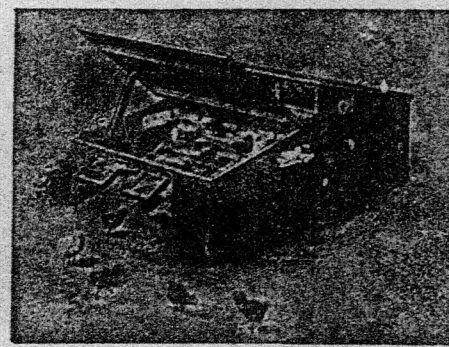

A haszonnal járó baromftenyésztés csak jól bevált

KELTETŐ-GÉPEKSEL

üzhető és ezért ajánljuk a világ-hírű és az összes eddig ismert csibe-keltető-gépek között a legtekélyesebb amerikai Cyphers önszabályozó-készülékkel ellátott osibekeltető- és osibenevelő-gépeket, melyek kizárólagosan csak nálunk kaphatók. Továbbá a baromftenyésztéshez szükséges összes oszikeket, erőtakarományokat és a Németországban államilag megvizsgált, de nálunk is jól bevált „Galloserin” baromfi-koleraserumot. Számos megbízható bizonyítvánnyal rendelkezünk. Kimerítő árjegyzéket kívánatra küldünk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, Alkotmány-u. 31.

Mai számunk 24 oldal.

kel, hogy teljes hitellel találtak annyira, hogy fanatizálva, a józanul gondolkodó és meg nem mértelyezett lelkű munkástársaival szemben kész volt a terrorizmus útjára is lépni.

Ezért van szükségünk sztrájk törvényre, egy olyan sztrájk törvényre, amely a munkások és munkaadók érdekeit és jogait egyaránt védik úgy a terrorizmussal, mint az izgatással szemben.

A sztrájkokkal, a jelenlegi divatos sztrájkokkal járó terrorizmus munkásviszonyaink teljes anarkizációját idézi elő, mert e terrorizmusból kifolyólag nemcsak a munkaadók, hanem a munkások is érzékeny károkat szenvednek. A dolgozni akaró munkás nemcsak kárt szenved ezáltal, hogy rendes keresetétől elesik, hanem személyes szabadsága is veszélyeztetve van és saját akarata szerinti cselekvő képessége. Jogos eszelekvési akaratában senki sem gátolható. A mint a munkásoknak megvan az a joguk, hogy a nekik nem tetsző munkát el nem vállalják, törvényes formák közt a munkát abbahagyják, éppen úgy joga van minden munkásnak a neki megfelelően ígérkező munkát elvállalni és azt végrehajtani, ebben munkástársai őt meg nem akadályozhatják, erőszakkal a munka abbahagyására nem kényszeríthetik. A sztrájk törvénytől várjuk elsősorban a munkások védelmét a terrorizmussal szemben.

A terrorizmus megszüntével a tömegsztrájk is szűkebb mederbe szorítható. Láttuk a nyáron lefolyt aratósztrájkokról, hogy azok nem törtek ki egyszerre, hanem egymásután bizonyos vidékeken. Egy gazdaságban megtagadták a munkát, letették az aratószerszámokat és elindultak a környékbeli falvakban dolgozó aratómunkásokat fenyegetésekkel sztrájkra bírni, ami jórészt sikerült is. Pedig talán a terrorizmussal munkamegtagadásra birt munkások bérfeltételeikkel meg voltak elégedve s csupán az erőszaknak engedtek, meg talán azok az elérhetetlen álmoképek is sarkalták, amelyek vérmes reményeket támasztottak föl könnyen fogékony lelkükben a vezetők izgatásai következtében.

A sztrájkok elterjedésénél az izgatásnak még sokkal nagyobb szerep jut, mint a terrorizmusnak. Míg a terrorizmus a már meglévő sztrájkot terjeszti, annak erőszakos uton biztosít nagyobb teret, addig az izgatás a talajt készíti elő, hogy a sztrájk minél szélesebb körben terjedjen el, sőt abban rejlik az izgatás igazi veszedelme, hogy egyenesen harszi riadója a sztrájknak. A sztrájkok keletkezését mindig az izgatás előzi meg, ez a sztrájkok csirája és azé a csirát kell elpusztítani, nehogy az ebből felburjánzott növény magot eresztessen.

Az aratósztrájkot, a mezőgazdasági munkások sztrájkját mesterségesen felidézett izgatás szülte. Addig, amíg a gyűlöletet és elégedetlenséget szító vezetők büntetlenül folytathatják üzenetüket, az ország mindig ki lesz téve annak a veszélynek, hogy éppen a legválságosabb munkaidőben, aratókor, a munkások beszüntetik a munkát és előállanak olyan követelésekkel, amelyek teljesítése egyenesen lehetetlen a gazdák anyagi romlása nélkül. A szertelenségbe hajló izgatások pedig nálunk napirenden vannak; a vezetők leplezetlen merészséggel működhetnek,

ott izgathatnak, ahol akarnak és akkor, amikor nekik tetszik.

Alig estünk át az ideai aratósztrájkok veszedelmén, máris a jövő sztrájk szele fujdogál és ébreszti a még pislogó zsarátnokot. A múlt évi sztrájk rendezői tizenhét helyen veték tervbe a jövő évi aratósztrájk előkészítését és a 17 hely közül három helyen, u. m. Nagykanizsán, Székesfehérváron és Pécsen a múlt hó utolsó vasárnapján, két helyen Kecskeméten és Szabadkán pedig e hó első vasárnapján tartottak értekezletet.

Ez öt helyen megtartott gyűlésen szórták el a vezetők azokat a magvakat, amelyekből a mesterségesen szított elégedetlenségből kifolyólag az aratósztrájkok, a gazdasági munkás- és eszelekvő sztrájkok kikelnek és amelyek megvalósulva a munkásnép nyomorát idézik elő. Minden sztrájk nyomorral jár, mert a sztrájk ideje alatt a munkás nem keres, de a mezőgazdasági munkás- és aratósztrájkjal járó nyomor sokkal nagyobb, mert éppen abban az időben szűnik meg a munka, amikor egész évben legtöbbet kereshet a munkás. Ha ettől elesik, a tél a maga egész sivatárságában szakad a szegény munkás nyakába és rettenősen bűnhődik azért a bizalomért, amelyet érdemtelen vezetői iránt táplált. A szomorú csupán egy a múlt sztrájkok történetében az, hogy ártatlanokat ért a bűnhődés, kik csupán eszközei voltak néhány elbizakodott és a múlt szomorú idők vállalkozó lovagjainak.

Minden rossznak azonban megvan a maga jó oldala is, ez esetben a kiábrándulás, az okulás. A félrevezetett és saját kárán okult munkás nem fog egykönnyen lépni menni újból a vezetők hivatató szavára, nem fogja engedni, hogy eszközül használtassék önző célok eléréséhez. Aki egyszer megégeti magát, másodszor óvakodni fog a tüztől, ha csak nem oktan, vagy öntudatlan cselekvő képessége. Ezeket pedig, akik nem okultak saját kárunk és azokat, akik még mindig a vezetők által szuggerrált delejes álomba merülve akaraton kívül is saját sorsuk szerencsétlen kovácsai, az államnak kötelessége védelmébe venni, a vezetők befolyásától mentesíteni. Ezt pedig csakis egy sztrájk törvény megalkotásával érhetjük el, amely oly erővel lesz felruházva, hogy az eddigi féknélküli izgatás és a vezetők szuggerráló hatalma teljesen megsemmisül.

A sztrájk törvény megalkotása elodázhatatlan égető fontosságú kérdés. A nap-nap után előtörő sztrájkok megakasztják a haladást, eredményre pedig nem vezetnek és nem is vezethetnek, csak a munkások helyzetét teszik elviselhetetlenné. Addig, amíg a munkások és munkaadók közt szított mesterséges ellentéteket az izgatók saját céljaikra szabadon kiaknázhatják, addig a társadalmi osztályok közti békés egyetértés és közlekedés is ki van zárva, mert ha kölcsönösen meg is értene egymást munkás és munkaadó, az ellentétek felidézéséből elősködő vezetőknek gondja lenne reá, hogy a közeledés meg ne történhessék.

A munkások és munkaadók jogos érdekeit egyaránt védelmező sztrájk törvény lesz az az

ösvény, amelyen a vagyonos, a hatalmas és minden társadalmi osztályában megelégedett Magyarország megvalósulásához eljutunk. Svájc, a teljes szabadság és függetlenség hazája most dolgozik a sztrájk törvényen, mert belátta a sztrájkok túltengésének káros voltát. Czélul tűzte ki a sztrájkokkal járó zavargások megakadályozását és a dolgozni akaró munkások személyes szabadságának biztosítását, az izgatások elfojtását. A sztrájk törvény nemcsak a munkások, hanem a munkaadók szempontjából is kívánatos, hogy együttműködve békés egyetértésben mozdítsák elő egymás javát és a békés egyetértést ne zavarhassák meg idegen világból, idegen eszmékkel idekerült hontalanok. F. E.

TAKARMÁNYOZÁS.

Rovatvezető: Cselkó István.

Különböző rostaaljak takarmányértékéről.

A mezőgazdasági termények, termékek és czikkek hamisítását tiltó 1895. évi törvény dacára nagy mennyiségben kerülnek forgalomba oly löhere és luczerna stb. magvak, melyek gyommagtól kellőleg nincsenek megtisztítva. A fenti törvény szigorú rendelkezéseinek megfelelőleg lefoglalás esetén az ilyen rostaaljak rendszerint megsemmisíttetnek. Bár a növénytermesztés szempontjából ezen rostaaljak megsemmisítése föltétlenül kívánatos, nem tagadható el, hogy ezen elpusztítás alkalmával, mely egyúttal sok pénzbe kerül, nagy mennyiségű igen értékes táplálóanyag isvész el, melyet állatainkkal haszonnal értékesíthetünk volna. Degen Árpádr. felemlíti, hogy az 1895. évben 8 budapesti magkereskedőnél összeszedett 400 mm-nyi rostaaljak a Rákoson való elásása 897 koronába került. Még többbe került a rostaaljak tüzzel való elpusztítása, melyet egy alkalommal Teleki Arvéd gróf végzett drassói birtokán. E kérdés nemzetgazdasági oldala nagyon is szembezőkő, hiszen már pár száz métermáza rostaalj elpusztításával ezek vesznek el. Ettől eltekintve remélhető, hogy a rostaaljak más oldalú értékesítése mellett azoknak hamisításra való felhasználása csökkenni fog. E körülmények mérlegelése arra indította az állatleltani és takarmányozási kísérleti állomást, hogy a különböző rostaaljak takarmányértékét szabatos állatkísérletekkel megállapítsa. A rostaaljakat az állomás részére a budapesti vetőmagvizsgáló állomás volt oly szives beszerzeni. Ezen dolgozatok eredményét a következőkben ismertetem.

Miután az ép gyommagvak az állatok tápláló csatornájában nem vesznek el csirázóképességüket, ennél fogva ha trágyával kikerülnek a földekre, a vetéseket nagy mértékben fertőzik. Gondoskodnunk kell tehát, hogy a takarmányozási célokra felhasználandó rostaaljakban az ép gyommagvak csirázóképességüket elveszítsék. Legbiztosabban és legegyszerűbben, aránylag csekély költséggel, ezt úgy érjük el, ha a rostaaljakat finom liszté őrítjük. A lisztben az összes magvak csiraképtelenek. A

liszté őrítés magvak bu nedvek a férhetnek.

Eddigi kísérlet még pedig rostaaljat, mag rostalt.

Kísérleti gált. A k mennyi az tápanyagok zése a szót után, mely maradék né a napi bev mennyiségé középpróba meg nem Ezen adatok napi menn ill. őrítés emésztett, mennyiségé szénával eg széna emés rozni.

A légszám kémiai össz

Ezen össz 5 rostaalj f proteintartala egyenlő. Ké a fele az első 5 m

A rostaal használtatta

M e g e m

A szárazan A szervesan A nyers pr A tiszta pr A nyers zs A nyers ro A N-mente Az energiál

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

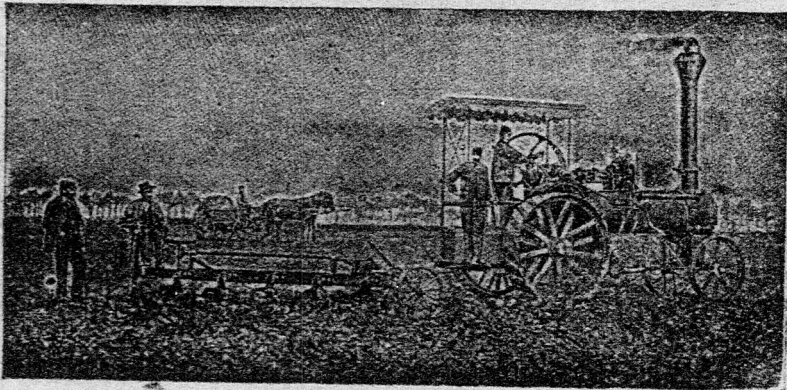
A különb egyíthatók

A különb egyíthatók

Uj! Egységrendszerű gőzszántás. Uj!

(egy ölet fogó 7 vasú ekével)

Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka!

Referenciák: (ugyanott állandóan üzemben)

Gróf Csekonic Endre zombolyai uradalma.
Fejérvary Géza, cs. kir. kamarás, nagybirtokos, Nagykeszi, Komárommegye.
Dreher-uradalom, Vaál, Fehérmege.
Gróf Vigyázó Sándor uradalma Pusztá-Mikla, Pestmegye.
Báró Solymossy Jenő kisterennei uradalma.
Komárommegyei Gazdasági Egyesület, Komárom. stb., stb.

Egyedüli gyártója:

Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.
Budapest, VI. kerület, Váci-ut 19.

Woha

lisztte őrlésnek az is nagy előnye, hogy az apróbb magvak burkai feltöretnek, miáltal az emésztő nedvek a tápanyagokhoz könnyebben hozzáférhetnek.

Eddigi kísérleteinkhez 6 rostaaljat használtunk, még pedig 3 heremagrostaaljat, 1 lóhere szelelő rostaaljat, 1 luczernamag rostaaljat és 1 lenmag rostaaljat.

Kísérleti állatnak ökör, juh és sertés szolgált. A kísérletek célja volt megállapítani, mennyi az említett rostaaljakban az emészthető tápanyagok mennyisége. Kísérleteink berendezése a szokásos volt. Kellőleg hosszú elbetetés után, mely alatt az állatok napi adagjukat maradék nélkül fogyasztották el, meghatároztuk a napi bevételt, továbbá a bélsár és vizelet mennyiségét. A napi adag és a bélsár megfelelő középróbjában meghatároztuk a nyers, ill. a meg nem emésztett tápanyagok mennyiségét. Ezen adatokból, valamint a takarmány és bélsár napi mennyiségéből kiszámítottuk a kiadás, ill. ürítés nagyságát. A különbség adta a megemésztett, helyesebben *felszívódott* tápanyagok mennyiségét. Miután ökör és juh a rostaaljakat szénával együtt kapta, egy előző kísérletben a széna emészthetőségét külön meg kellett határozni.

A légszáraz rostaaljak (viztart. 11°/_o) nyers kémiai összetétele a következő volt:

aljakra vonatkozó számadatok. Amellett tehát, hogy a lenmagrostaaljbán a nyers tápanyagok mennyisége, különösen a nyers proteiné, jóval kevesebb, mint a többi rostaaljbán, ezeknek emészthetősége is jóval kisebb.

Ha ezen kihasználási együtthatókat egymás között összehasonlítjuk, azt látjuk, hogy a különböző rostaaljak táplálóanyagai ugy a kérdésben, mint sertésben jól kihasználhatók. Kivételt csak az I. sz. rostaaljnak sertésen kapott zsirkéhasználati együtthatója képez, mely a többi hasonló koeficiensnél jóval alacsonyabb. Ennek oka valószínűleg az, hogy a sertés a rostaaljat kukoriczával felesen keverve kapta.

Miután ezen emésztési együtthatók szerint a sertés csak valamivel rosszabbul használja ki a heremagrostaaljat, mint a kérődzők, azt sertés számára is épp oly megfelelő takarmánynak kellene tekintenünk, mint a juh vagy ökör számára. Nem szabad azonban felednünk, hogy kísérleteinkben a sertés a rostaaljat egyszóval megenni nem akarta. Valószínűleg az a jellemző szag, melylyel a lóheremagvak bírnak, az állatoknak is kellemetlen. Miután két sertés a tiszta rostaaljat sem vízzel leforrázva, sem felforrvalva megenni nem akarta, kénytelenek voltunk azt kukoriczadarával felesen keverni. Az I. és II. sz. rostaaljat juh sem ette tisztán, még szénával sem. Csak akkor fogyasztotta el az állat a

és azt jól értékesítik, másrészt a nagy emészthető proteintartalom, mely tehát egyéb proteinben szegény takarmányok etetését teszi lehetővé, a rostaaljakat igen alkalmas szarvasmarhahizláló takarmánnyá teszik.

A tuloldali táblázatban a nyers összetétel és kihasználási együtthatók alapján kiszámított emészthető tápanyagokat állítottam össze.

Az emészthető táplálóanyagok mennyisége az I. II., III., IV., V. sz. rostaaljakban nagyjában egyenlő; ezzel szemben a lenmagrostaaljbán az emészthető N-tartalmu anyag jóval kisebb.

Tekintettel arra, hogy a rostaaljakat elsősorban szarvasmarhahizláló takarmányoknak kell tekintenünk, érdekesnek kínálkozik zsírtermelő képességüket kiszámítani. Kellner a termelő zsírmennyiség 4-szeresét keményítőértéknek nevezi azon az alapon, hogy 1 kg. keményítőből kerek számban 0.25 kg. zsír képződhetik. Az egyes rostaaljak zsírtermelő képességét összehasonlítás céljából én is átszámítottam keményítőértékre. Az egyes adatokat a tuloldali táblázat tartalmazza.

E számok azt mutatják, hogy a rostaaljak nagy táplálóértékkel bíró takarmányok. A 6 rostaalj-minta átlagos keményítőértéke 55.4, a goromba buzakorpáé 42.6, tehát átlagban 1 q. rostaalj 1.3 q. goromba buzakorpával egyenlő tápláló értékű. Ha a lenmagrostaalj zsírtermelő képességét a többi rostaaljéval összehasonlítjuk, azt találjuk, hogy ez nem sokkal kisebb, mint az első 5 rostaaljé, pedig ugy a nyers összetétel, valamint az emészthető táplálóanyagok mennyisége tekintélyes különbségeket mutatott. Hogy ezek a nagy különbségek a zsírtermelő képességben nem mutatkoznak, annak az az oka, hogy az emészthető proteinből és emészthető szénhidrátokból közelítőleg egyenlő mennyiségű zsír képződik, 100 gramm megemésztett proteinből 23.5 gramm zsír, 100 gramm megemésztett szénhidrátból 24.8 gr. zsír képződik. Az első 5 rostaalj szárazanyagában az emészthető protein átlagos mennyisége 21.8^o/_o, a lenmagarankában 5.4^o/_o. Ezzel szemben N-mentes kivonható anyag mennyisége az 5 rostaaljbán 27.1^o/_o, a lenmagrostaaljbán 37.6^o/_o. Az 5 rostaaljbán foglalt emészthető protein és emészthető N-mentes kivonható anyag középértékéből 11.84 rész zsír képződik, a lenmagrostaalj hasonló alkatrészeiből 10.60 rész zsír. A lenmagrostaaljbán hiányzó emészthető proteint tehát némileg kiegyenlítette az emészthető N-mentes kivonható anyagok többlete, ugy, hogy a zsírtermelő képesség nem mutat oly különbséget, mint az emészthető protein mennyisége. Az elmondottak alapján azonban nem szabad azt következtetnünk, hogy a lenmagrostaalj pénzértéke is ugyanoly nagy lehet, mint a többi öt rostaaljé. Ha a hizláló értékek nem sokkal nagyobb, nagy emészthető protein-tartalmuknál fogva mégis jóval értékesebb takarmánynak kell tekintenünk az első öt rostaaljat, hiszen tudjuk, hogy 1 kg. emészthető protein jóval drágább ugyanannyi szénhidrátnál. *Míg tehát a lenmagrostaaljakat a hizlálásnál ugy használhatjuk, mint egy más hasonló tég táparányu takarmányt (1:10), addig a heremagrostaaljakat nemcsak kitünő hiz-*

A rostaalj száma	A rostaalj megnevezése	Szervesanyag	Nyers protein	Tiszta protein	Nyers zsír	Nyers rost	N-mentes kiv. anyag	Hamu	Energia
I.	Heremagrostaalj	78.21	20.83	27.71	5.25	13.47	28.66	10.79	4.4.0
II.	"	80.17	27.90	24.75	8.97	10.76	32.54	8.83	428.0
III.	"	74.94	28.82	25.43	6.92	10.47	28.73	14.06	394.0
IV.	Lóhere szelelő rostaalj	82.89	31.85	28.55	8.02	10.30	32.72	6.11	438.0
V.	Luczerna	84.01	32.---	27.05	10.47	9.22	32.32	4.99	454.0
VI.	Lenmagrostaalj	83.41	12.99	9.34	8.32	14.08	48.02	5.59	421.0

Ezen összeállítás azt mutatja, hogy az első 5 rostaalj fehérjében igen gazdag takarmány: proteintartalmuk a fehérjedus olajpogácskéval egyenlő. Kivételt csak a lenmagaranka képez, mely a felénél is kevesebb N-t tartalmaz, mint az első 5 minta.

A rostaaljak nyers tápanyagai a következőleg használtattak ki:

Megemésztetett:	Sertésben az I. sz. rostaaljból levő	Juhban az I. sz. rostaaljból levő	Juhban a II. sz. rostaaljból levő	Ökörben a III. sz. rostaaljból levő	Juhban a VI. sz. rostaaljból levő
A szárazanyagból	64.7 ^o / _o	75.7 ^o / _o	61.9 ^o / _o	60.2 ^o / _o	55.2 ^o / _o
A szervesanyagból	72.5	83.9	68.7	70.3	58.0
A nyers proteinből	70.4	82.9	79.1	77.6	55.8
A tiszta proteinből	64.9	76.4	72.9	71.6	51.4
A nyers zsírból	44.7	80.6	70.1	84.7	71.2
A nyers rostból	65.5	72.6	35.4	20.9	13.2
A N-mentes kiv. anyagból	83.1	89.7	70.8	77.1	69.7
Az energiából	69.4	83.4	65.8	67.2	60.9

A különböző rostaaljakra vonatkozó emésztési együtthatók közül legkisebbek a lenmagrosta-

rostaaljat, midőn azt felesen zabbal keverve adagoltuk. Ezzel szemben a két ökör a III. sz. heremagrostaaljat az első perectől fogva tisztán szénával oly étvágygal ette, hogy az állatoknak 5 nap után a teljes kísérleti adagot, fejenként 8 kg. szénát és 4 kg. rostaaljisztet adhattunk. Ez a tapasztalat arra int bennünket, hogy a rostaaljakat főként szarvasmarhahizlálásnál érté-

kesítsük. Egyrészt azon körülmény, hogy az állatok nagy mennyiségét is szívesen fogyasztanak

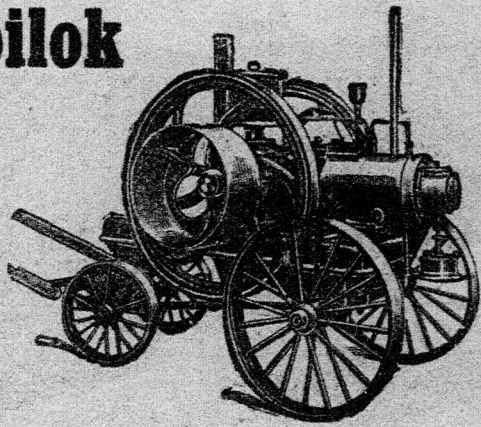
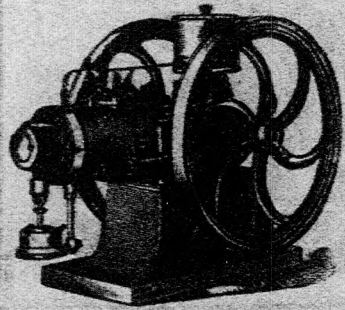
Wohanka-féle nyersolaj-motorok és lokomobilok

nem benzinnel hajtataknak, tehát a pénzügyöri ellenőrzés, adómentes benzinnel kényvezése stb. nem szükséges.

Üzemköltségek: a motor nagyságához képest óránként és lóerőnként 2¹/₄—1¹/₂ fillér SZAVATOSSÁG mellett. Rendkívül csendes és egyenletes járása, tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek, sem gyújtócső, sem lámpa, tehát tűzveszély és robbanás kizárva.

Teljes malomberendezések és malomszükségletek. Kimerítő felvilágosítást ingyen és bérmentve ad

Wohanka és Társa Budapest, VI., Váci-körút 76. Hazai gyártmány.

A rostaalj száma	A rostaalj elnevezése	Kisérleti állat	A rostaaljban foglalt emészthető					100 gr. enor-gia tartalma
			összes N-tartalom anyag N x 6,25	tiszta protein	nyers zsír	nyers rost	n-mentes kivonható anyag	
			s z á z a l é k					Cal
I.	Heremagrostaalj	Sertés	21.7	18.0	2.3	8.8	23.9	287.2
II.	"	Juh	25.5	21.2	4.3	9.8	26.0	345.1
III.	"	"	22.1	18.1	6.3	3.8	22.9	281.7
IV.	Lóhere szelelő rostaalj	Ökör	22.3	19.0	5.9	2.2	22.2	264.8
V.	Luczerna	"	24.8	19.8	8.0	2.0	24.9	304.8
VI.	Lenmagrostaalj	Juh	7.2	4.8	6.0	1.9	33.5	256.4

A rostaalj száma	A rostaalj elnevezése	Zsírtermelő képessége		Keményítőértéke	
		100 kg. száraz-anyagnak	100 kg. légszáraz anyagnak ¹⁾	100 kg. száraz-anyagnak	100 kg. légszáraz anyagnak ²⁾
kg.					
I.	Heremagrostaalj	16.95	15.10	67.8	60.4
II.	"	15.04	13.38	60.2	53.6
III.	"	14.42	12.83	57.7	51.4
IV.	Lóhere szelelő rostaalj	16.15	14.37	64.6	57.5
V.	Luczerna	17.19	15.30	68.8	61.2
VI.	Lenmagrostaalj	13.45	11.95	53.8	47.8

^{1) 2)} Víz-tartalom = 11 0/0.

lalo takarmánynak kell tekinteni, hanem különös figyelemmel kell arra is lenni, hogy nagy emészthető proteintartalmuknál fogva kiválóan alkalmasak arra, hogy hizlaló adagok fehérjetartalmát a kívánt nagyságra emeljék, miáltal mellettük nagyobb mennyiségű fehérjében szegényebb takarmányokat elegendően. Weiser István dr.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

Hogyan nemesítse buzáját a gyakorlati gazda?

I.

A közönséges magyar buzáról írt s e lap 1906. évi 86. számában megjelent közleményben azt a tanácsot adtam a magyar gazdáknak, hogy gazdasági buzákat nemesítsék, vagyis azokból olyan buzaféléket neveljenek, melyek az adott éghajlati és talajviszonyok között a mostaninál nagyobb átlagos tiszta jövedelmet hajtanak. E czélt különböző módokon lehet kisebb-nagyobb mértékben elérni.

A nemesítés legegyszerűbb módjaként a legtöbb jobb gazdaságban azt gyakorolják, hogy a legjobb buzatábláról aratott termést lehetőleg gondosan megtisztítják és osztályozzák s az így nyert legszebb szemeket használják vetésre.

ilyformán akarva elérni az átlagos tiszta jövedelem emelését.

Jelentékeny haladás érhető el az átlagos tiszta jövedelem emelése tekintetében, ha a vetőmagbuzát a legmegfelelőbb talajban, helyes vetésforgóban, intenzív megművelésben és megfelelő trágyázásban részesítjük és vetőmagul is a legjobb buzánkat használjuk. E tekintetben a magyar gazda, sajnos, még igen messze hátramarad a nyugati külföldi gazdák mögött.

A nemesítésnek e most vázolt módjával is sok, sőt igen sok elérhető, főleg az átlagos tiszta jövedelem emelése terén; ez azonban még korántsem nevezhető tulajdonképpeni tenyésztésnek, ami csak akkor veszi kezdetét, ha a czéltudatos tenyésztő az egyes növényeknek, illetve kalásznak s az ezekben lévő magvaknak czélszerű kiválogatása által igyekszik kitűzött czélját elérni.

A közönséges magyar buza nemesítésénél a tenyésztőnek arra kell törekednie, hogy a magyar buza jó tulajdonságainak, így főleg a magas sikértartalomnak és a siker jóságának, a korai érésnek, ugyancsak a télállóságának megtartása mellett a hátrányos tulajdonságokat, nevezetesen a csekély termőképességet, a megdőlés iránti hajlamot és a rozsdával szemben tanúsított csekély ellenállóképességet lehetőleg megjavítsa. Meg kell itt jegyezni, hogy minél többoldalú a tenyésztés iránti követelmény, annál nehezebb annak megfelelni, mert a buza különböző tulajdonságai egymással negatív vagy pozitív korre-

lációban állanak. Ha pl. a buza egyik jó tulajdonságát emeljük, akkor esetleg egy másik jó tulajdonsága súlyosabb kisebb vagy nagyobb mértékben. Ez esetben negatív korrelációról van szó. Hogy erre vonatkozólag egy példát említsék, az eddigi tapasztalás szerint a buza sikértartalma, illetve a siker süthetősége a szemtermés növelése folytán súlyos. Így pl. a nagymértékben nemesített külföldi, főleg pedig az angol buzák kedvező tenyészviszonyok közt igen nagy terméseket adnak, azonban e buzák sikértartalma, illetve a belőlük nyert liszt süthetősége csekély. Ugyanez a viszony áll fenn a buza korai érése és termőképessége közt. A figyelmes és gondos tenyésztő azonban mindig fog oly buzaegyedekre találni tenyészében, amelyek viszonylag nagy termőképesség mellett egyszersmind elég korán is érnek. Ugyanez áll bizonyos mértékig a termés nagysága és a sikértartalom, illetve a siker jósága tekintetében is.

Ami a korai érést és a sikértartalmat illeti, ezek közt pozitív korreláció áll fenn, amennyiben a rövid tenyészidejű buzáknak a sikértartalma, illetve a belőlük nyert liszt süthetősége rendszeren nagyobb.

A közönséges magyar buza korán érő és sikérszerű s e két tulajdonság szoros összefüggésben van a mi szárazföldi éghajlatunkkal, nevezetesen a szigorú telekkel, a forró nyarakkal, a kevés csapadékkal, melyekhez negyedik tényezőül még a külterjes mivelt sorakozik. Nyugat klímája: a szelidebb telek, mérsékelt meleg nyarak, bőséges csapadék s mindezekhez még az intenzív mivelt rendkívüli módon kedveznek későnérő, csekély sikértartalmu, rossz süthetőségű fajták keletkezésének.

Gyenge szalmájú, viszonylag hosszú bütyökös közü buzafélék, aminő a közönséges magyar buza, könnyen megdőlnek; míg ellenben a külföldi nemesített buzák, melyeknek szalmája erős, bütyökközű aránylag rövidke, távolról sem oly hajlandók a megdőlésre. A szalma erősségének, főleg a bütyökközök hosszának szabályozása, melyek közül különösen alulról a másodiknak lehetőleg rövidnek kell lennie, helyes tenyészválasztás által a tenyésztő hatalmába vonható, ami mellett még azt is fel kell említenem, hogy a megfelelően erős, karsu szalma egyszersmind a legszebb kalászokat neveli s ezekben ismét a legszebb magvak képződnek. Hasonlóképpen áll a dolog a buza bokrosodását illetőleg is, amely megfelelő tenyészválasztás és mivelt által ugyancsak szabályozható. Erős bokrosodást érhetünk el idejében való, nem túlsűrű vetéssel, a tábla boronálásával és kapálásával, ugyancsak a talaj jó erőben tartásával, lévén a bokrosodás erőteljes talajban mindig nagyobb, mint gyenge földben. Czéltudatos tenyészválasztással megadhatjuk valamely buzafélének az erősebb vagy gyengébb bokrosodási tulajdonságot. Általában legmegfelelőbb, ha egy 3-4 kalászt hordó erős szalmát nevel, mert a bokrosodás tulhajtása folytán nem fejlődik jól ki sem a szalma, sem a kalász, sem a szem.

A kalászt illetőleg annak egyöntetűsége veendő mindenekelőtt figyelembe a továbbtenyésztésre kiválogatandóknál. A magyar buzánál pl. első-sorban, amennyiben az nem tar, hanem szállkás, a szállkák hossza, továbbá a kalász színe, amely

Graepel Hugó gépgyáros

Marshall Sons & Co. Limited vevőgyárára.
BUDAPEST, V. ker., Váci-ut 48-46. sz.

Ajánlja: eredeti Marshall-féle gőzke-mobiljait, saját gyártmányu legújabb cséplőgépeket, szabadalmazott kombinált gabona- és lóheracséplőgépeket és szabadalmazott törekrostaít vaslemezbe. Eddig körülbelül 5000 darabot szállítottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva.
Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha nem jobb mint bármely másfajta törekrosta!

Gazdasági Ajánljakot, törekrosta-leirást, mintái és cikkei levélkezelt kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

88.
lehet v
gyát;
tásnál
talanu
tehát
mötter
lehető
lászka
mán e
sok te
vező t
ánde
igénye
illetve
ként a
lati v
A té
buza s
külföld
nek a
nemesi
tartass
az átte
a legjo
ban fig
Hasi
rozsdak
kalász
amelye
ha me
tökélet
különö
kiválás
hogy a
han ké
közöns
Ami
nemesi
erre v
leglény
Mind
ban ler
tését v
az fog
sági h
tessék,
viszony
lés me
jöveld
módja,
fent e
figyelen
pedig,
korrelá
rövidek
eljárás
mérték
vidéket
buza s
volna e
tisztítás
mivelt
bizonyo
még ez
Az a
vizsgá
jobban
1000
a föld

GÖZ
JÖZ

lehet vörös vagy fehér, képezze figyelmünk tárgyát; nemkülönbön ügyelnünk kell a kiválogatásnál arra is, hogy a kalász ne legyen aránytalanul hosszú és lazán álló kalászkákkal bíró, tehát karcsu, hanem a kalászkák lehetőleg tömötten álljanak az orsón s minden kalászká lehetőleg 3 jól fejlett magot tartalmazzon. A kalászkában levő mag száma a tenyésztés folyamán esetleg még fokozható is. Kalászok, melyek sok teljesen kifejlett magot tartalmaznak, kedvező tenyészviszonyok közt nagy termést adnak, ámde az ilyen buzafélék hosszabb tenyészidőt igényelnek s a magvak minősége sikértartalom, illetve a siker jósága tekintetében esőkken. Egyéb-ként az e téren való tulhajtásnak a mi éghajlati viszonyaink természetes gátat emelnek.

A télállóságot illetőleg a közönséges magyar buza sokkal felette áll a magasan tenyésztett külföldi buzáknak, miért is a magyar tenyésztőnek arra kell törekednie, hogy mostani buzája nemesítésénél e tulajdonság továbbra is fenn-tartassék. Ez legjobban úgy érhető el, ha egy, az áttelelésre kedvezőtlen tél után a kiválasztás a legjobban áttelelt egyedeket méltatja első-sorban figyelemre.

Hasonló szempontok legyenek mérvadók a rozsdáállóságra is. Azok a növények, illetve kalászok választassanak ki továbbtenyésztésre, amelyeket a rozsdá nem támadott meg, vagy ha megtámadott is, a kalász- és szemképződés tökéletes maradt. Egy erősen rozsdás esztendő különösen előnyös a legrozsdáállóbb egyedek kiválasztására. Meg kell e helyen említenem, hogy a nemesített, jól mivelt buzafélék általában kevesebbet szenvednek a rozsdától, mint a közönséges és hiányos mivélésű buzák.

Ami már most a közönséges magyar buzák nemesítésének gyakorlati keresztülvitelét illeti, erre vonatkozólag alábbiakban sorolom fel a leglényegesebb tudnivalókat:

Mindenekelőtt azzal kell a tenyésztőnek tisztában lennie, milyen irányban óhajtja a tenyésztést vezetni. A legtöbb esetben irányelvül az fog szolgálni, hogy a meglévő gazdasági buzából egy oly helyi válfajta nevel-tessék, amely az adott talaj- és éghajlati viszonyok közt megfelelő intenzivebb művelés mellett a mostaninál nagyobb átlagos tiszta jövedelmet hajt. Ez a tenyésztésnek legnehezebb módja, minthogy ez esetben a buza összes fent említett jó tulajdonságainak emelésére figyelemmel kell lenni, melyeknek egyike-másika pedig, miként fennebb láttuk, egymással negatív korrelációban van. Mindezek dacára hosszabb-rövidebb idő alatt kellő kitarás és szakszerű eljárás mellett ez a cél is kisebb-nagyobb mértékben elérhető. Kiindulási pontul az illető vidéken mostanig termesztett közönséges magyar buza szolgálhat. Ha azonban az illető vidéknek volna olyan buzája, mely már évek óta gondos tisztítás és osztályozás, nemkülönbön intenzivebb művelés folytán a közönséges buzával szemben bizonyos mértékig nemesítettnek tekinthető, ugy még czélszerűbb a nemesítésnél ebből kiindulni.

Az aratás megkezdése előtt gondosan át kell vizsgálni a buzatáblát és a tenyésztésre legjobban megfelelő buzatövek közül körülbelül 1000 tövet gyökerestől ki kell húzni, vagy, ha a föld kemény lenne, ásó segítségével kiemelni

akkor, amikor e tövek sárgaérésben vannak és pedig sohasem a tábla széléről, hanem mindig annak a közepéről, ügyelve arra, hogy a kiszedett buzatövek legalább 3 vagy 4 jól fejlett, teljesen kifejlődött magot tartalmazó kalászszal bírjanak.

E kiszedett tövek közül otthon mindenkélt az egyöntetűek válogatandók ki és pedig a kalász színe szerint külön a vörös és a fehér kalászuak, ismét külön a szálkás és a tar kalászuak osztályozandók. Az Alföldön a szálkás fehér kalászkák, az ország többi részén inkább a vörösszínű szálkás avagy tar kalászkák használandók a továbbtenyésztésre, lévén az Alföld buzájában a szálkás fehér kalász, az ország többi vidékein a vörösszínű és pedig helyenként a szálkás, helyenként a tar buza a domináló. A kiválasztott tövek közül keressük ki azokat, melyek lehetőleg rozsdamentesek, vagy ha rozsdásak is, ennek dacára jól fejlett kalászszal és maggal bírnak. Ezek közül ismét azokat válogassuk ki, amelyeken legalább 3-4 egyenlő hosszú, erős szalma van, melyeknek bütyökközei, főleg pedig alulról a második bütyökköz rövidek s amelyeken egyenlő hosszú szép kalászkák vannak, melyek legalább 14, vagy ha a buza már többé-kevébbé nemesített, 16-18 jól fejlett, tömötten álló kalászkával bírnak. Az ilyformán kiválasztott kalászkákat levágjuk, a kalászsorsó felső és alsó végén álló 2-4 kalászkát eltávolítjuk s az így megmaradt kalászközéprésekbe a magot kézzel kidörzsöljük, megtisztítjuk a polyvától, eltávolítjuk belőle a netán jelenlévő sérült és üszkös (kőüszög) magvakat s a megmaradó jól fejlett, szép magvakat használjuk vetőmagul.

Linhart György.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: ifj. Sporzon Pál.

Védőkészülékek szecs-kavágóknál balesetek elkerülésére.

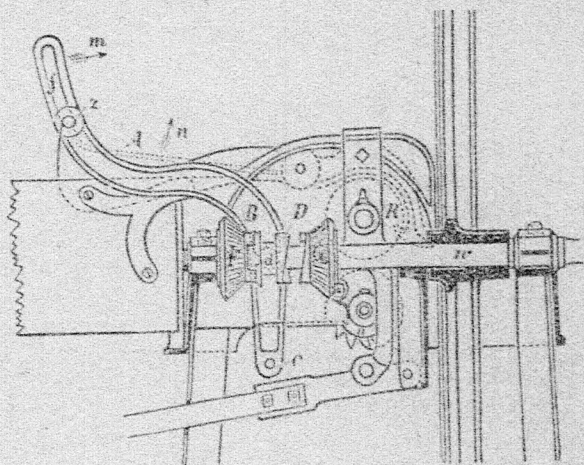
Szecs-kavágók kezelésénél igen gyakran meg-esik, hogy az etető, aki a szalmát, szénát stb. a hengerek közé tolja, egyik vagy mindkét kezével a hengerek közé jut és mielőtt a gép megállítható lenne, kezein rendszeren igen nagy sérüléseket szenved. Ily balesetek ott kísértenek leginkább, hol a szecs-kavágó gyorsan lesz hajtva és ahol kuszált szalma, széna, löhere keverve vágatik.

Az itt ábrázolt védőkészülék ilyenmü balesetek ellen teljesen automatikusan működik, a kezén veszélyeztetett munkás, mielőtt keze a hengerek közé kerülne, az etetőnyílás fedelére önkényesen nyomást gyakorol, miáltal a hengerek megállanak, sőt egy további nyomás következtében a benlevő szalma visszaszalad és ezzel a munkás keze visszatolatik.

A) A szecs-kavágó etetőládájára alkalmazott fordítható és egy csappal Z ellátott fedél.

B) A szilárd tengely C körül csavarható, egy csappal d és egy réssel f ellátott emeltyű. D) A lendkerék tengelyére w alkalmazott tolható kapocs, amely az egyik fogaskerékkel E, vagy a másikkal G, vagy ezen kerek egyikkel

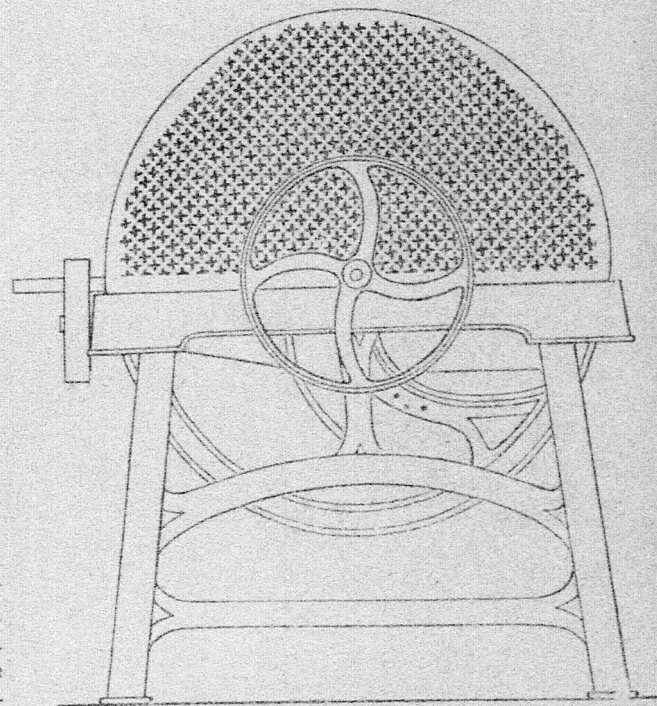
sem köthető össze. A kapocs D ezen három állásának megfelel a hengerek és ezzel a vágandó anyag előremenetele, hátramenetele és megállása. Ha a fedél A az n nyíl irányában felemeltetik, akkor az emeltyű B az m nyíl irányában megfordul és a D kapesot eltolja.

197. ábra. Védőkészülék, kezeknek a szecs-kavágóba való behúzása ellen. (Umráth és Társától Budapest.)

Ha a munkás egyik, vagy mindkét kezével az RR hengerhez ér, elegendő a kar pusztá fel-emelése, hogy a kapocs eltolódjék és ezáltal a hengerek megállítsanak, vagy visszafelé forog-janak.

Ezen készülék rendkívül jónak bizonyult és nagyobb uradalmakban nemcsak, hogy az első

198. ábra. Késkerék óvórács. (Umráth és Társától Budapest.)

kísérlet után az új gépek szereltettek be ily készülékkel, sőt meglévő szecs-kavágókat, amennyiben lehetséges volt, szintén ily készülékkel látatták el az Umráth és társa cég által. Minden gazda a készülék megtekintésénél köszö-nettel adozik az Umráth és Társa cégnek,

Gőzcséplőkészletek 2½-től 12 lóerőig, benzinmotorok, szalmaprések gőzhajtásra, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

hogy ezen készülék alkalmazásával a sajnos igen gyakran előforduló baleseteket lehetlenné tette.

Lendkerék védőrács a kések teljes elfedésére más irányú balesetek kikerülése céljából szintén igen ajánlható.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

471. kérdés. Egy 4 méter magas, 5,5 méter széles, 1 méter hosszú és egy 4,5 méter magas, 4 méter széles, 1 méter hosszú szénakazlakban, melyek júniusban lettek összerakva, hány métermázsza széna lehet? Továbbá egy 1 m. magas, 1,5 m. széles, 1 m. hosszú burgonya és egy 1 m. magas, 1,5 m. széles, 1 m. hosszú takarmányrépa-kupacban hány métermázsza található?

H. S.

472. kérdés. Istállótrágya hiányában kőbányai szárított sertéstrágyával szándékozom szőlőmet megtrágyázni, oly módon, hogy a szőlőtökeket, melyek bakház nélkül vannak ültetve, körülárkoltatnám s a trágya ebbe lenne temetve. Mily távol a tökéltől készítsem az árkot, vagyis mily körben s hány kiló trágyát tegyek egy szőlőtökéhez, hogy az jól meg legyen trágyázva? Az ültetés 2-3 éves, a talaj immunis homok. Általában a fenti eljárás helyes-e s mikor célszerűbb most ősszel vagy tavasszal a nyitás előtt, amikor a földet a trágyára egyenesen ráhuzhatom? A trágya mily mélyre buktatandó? A hatása jó trágyázás mellett mennyi időre hat ki? Van szőlőm trágyázandó olyan is, amely bakhátra van művelve. Elég lesz-e ezt úgy trágyázni, hogy nyitás előtt a bakhát helyére teszem a trágyát s a bakházat ráhuzom, avagy mélyebb elhelyezést kíván?

R. I.

473. kérdés. A két alább leírt etetés közül melyik a helyes 3-4-5-6 hónapos borjúk részére? a) répa törekekkel ad libitum, 1 kg. zab és annyi száraz takarmány, amennyit még képesek felvenni a répaetetés mellett, körülbelül 1/2 kg.; b) 1 kg. zab és elsőrendű szalastakarmány ad libitum. Nézetem szerint ily koru borjunak sem répa, sem zöldtakarmány nem való.

Sch. B.

474. kérdés. Igásökrrel, valamint növendék- és sűrű-marhával lehet-e etetni répat burgonyamoslék mellett? Ha igen: mily módon etessem és mennyi legyen az adagolás 1000 kg.-ként? A növendékmarha eltartható-e tisztán burgonyamoslékon, répán, búzán és árpaszalmán?

W. K.

Feleletek.

Kazlak köbtartalma és súlya. (Felelet a 471. sz. kérdésre.) Egy 4 m. magas, 5,5 m. széles és 1 m. hosszú szénakazal köbtartalma 17 m³ lehet és ha réti szénát tartalmaz, a széna súlya 17 q.-ra tehető. Egy 4,5 m. magas, 4 m. széles és 1 m. hosszú kazal köbtartalma 15 m³ lehet és 15 q. szénát tartalmazhat.

Egy 1 m. magas és 1,5 m. széles rakvány 5 q. burgonyát és 4,5 q. takarmányrépat tartalmazhat.

Ezek az adatok azonban nem teljesen meg-

bizhatók, minélfogva nagyobb tömegek becsülésénél minden kazalszénából egy folyóméter kivágandó és az abból nyert széna megmázsálendő lenne, szintugy a burgonya- és réparakványoknál egy folyóméter tartalma kiszendendő és megméréndő lenne.

Hensch Árpád.

Sertéstrágya homoki szőlőben. (Felelet a 472. sz. kérdésre.) A szőlőt lehet ősszel is, tavasszal is megtrágyázni. Ha szárított sertéstrágyát kíván e célra alkalmazni, abból töként körülbelül 1/4 kilót (kat. holdanként 10-15 métermázsát), vagy ha a töke a többinél gyengébb növést mutat, legfeljebb 1/2 kilót adhat. Ezt az adagot azonban kétféleképpen ismételni kell, mert a szárított sertéstrágya hatása két évre terjed. A trágyázást lehet akkor is végezni, amikor a szőlő harmatgyökereit szedik el, mert ilyenkor minden tö körül tányért készítenek és ebbe a trágyát is el lehet hinteni. A trágya alkalmazásának egyik helyes módja az u. n. feltöltéses trágyázás: ez úgy megy, hogy minden egyes töke körül felhalmozzák a földet és a halmok közé hintik a trágyát, amelyre azután a földet visszahuzzák. Ősszel fedés után ugyis helyes trágyázni, hogy a bakhátak közti mélyedéseket még vagy 10 cm.-re mélyítjük, bele-szórjuk a trágyát és a kiemelt földdel újból betakarjuk. Ugyanígy lehet eljárni tavasszal a nyitás előtt, amikor a bakhátokról lehuzott föld a trágya fölé kerül. Ha az idő engedi, ajánlatosabb a trágyázást még ősszel elvégezni: egyik évben a szőlőterület egyik felét, a másik évben a másik felét trágyázzán meg.

Gy. I.

Borjufeinevelés. (Felelet a 473. sz. kérdésre.)

A szarvasmarha fejlődési ideje három tisztán határozott szakaszra osztható, ugyanint az elsőre, mely a születéstől a 3/4 éves korig, a másodikra, mely ismét a 1 1/2 éves korig tart s végre a harmadikra, mely a fejlődés azután idejét foglalja magában. Eszakosok között az a főkülönbség, hogy a másodikban kétszer s a harmadikban négyszer annyi táplálékanyag (keményítőérték) kell a borjunak 1 kg. súlygyarapodáshoz, mint az elsőben, mert míg az első szakaszban körülbelül 2 3/4 kg. keményítőérték eredményez 1 kg. súlygyarapodást, addig a második szakaszban már körülbelül 5 1/2 s a harmadikban körülbelül 10 kg. keményítőérték is kell hozzá (l. a múlt évfolyam 71. számát). A borjunak tehát roppant hanyatlók a 3/4 éves kor után a takarmányértékesítő képesség, minélfogva igen fontos, hogy a lehetőség kihasználjuk azt az időt, midőn a takarmány táphatása a legjobban érvényesül, vagyis hogy az első 3/4 évben gazdagon tápláljuk a borjút, mert az akkor elkövetett mulasztások később már, vagy egyáltalán nem, vagy legfeljebb csak kétszeres keményítőértékek árán tehetőek jóvá. Ami pedig az elválasztott borjuval a 3/4 éves korig etetendő takarmányokat illeti, azok nyáron legelőből s abrakból, télen szénából, szecskával kevert répából s abrakból álljanak, utóbbi gyanánt leginkább zuzott gabonát, olajpogácsát, malátaesirát, korpát s hasonló anyagokat használva.

Ha most a felvetett kérdésre térünk át, azt találjuk, hogy az egymással szembeállított két adagolás közül a második jobb ugyan, mint az első, de kérdésteve téved, midőn azt hiszi, hogy a 3-6 hónapos borjunak nem való a

répa, mert ennek a takarmánynak nem annyira az a rendeltetése, hogy táplálja a borjút, mint inkább, hogy az ürülék szilárdságát szabályozza, minélfogva tehát főleg csak akkor volna a répa mellőzendő, ha pl. lenmaglisztet s általában a ganajt lágyító takarmányokat kapnának a borjúk. Ezért azt ajánljuk, hogy kövessék a szóbanforgó két adagolás között a középutat, vagyis etessenek a borjúkkal fejkenként s naponta 1-1,5 kg. abrakot, továbbá minden 100 kg. élősulyra 2, vagy legfeljebb 3 kg. répat kevés polyvával keverve s annyi jó szénát, amennyit a borjúk azonfelül még enni képesek.

Cselkó István.

Répaetetés burgonyamoslék mellett. (Felelet a 474. sz. kérdésre.) A felvetett kérdés az, hogy a burgonyamoslékon tartott sörével, igás-ökrrel s növendékmarhával lehet-e takarmányrépat is etetni. A hizómarhával tudvalevőleg igen sok vizenyős takarmány etethető, nevezetesen burgonyamoslék vagy takarmányrépa 80-100 kg., mindégyiket 1000 kg. élősulyra s naponta érve. Amennyivel kevesebb tehát a vizenyős takarmány az egyikből, annyival egészíthetjük ki a másikkal, pl. 50 kg. moslékot s 50 kg. répat, vagy 80 kg. moslékot s 20 kg. répat bátran etethetünk még ellenben, ha teljes moslékadagot kap a hizómarha, akkor már nem tanácsos neki répat is adni. Ugyanígy vagyunk az igásökrökkel is, de azzal a különbséggel, hogy az ökrrel csak mintegy 60 kg. burgonyamoslékot vagy répat tanácsos 1000 kg. élősulyra s naponta etetni, minélfogva tehát pl. 30 kg. moslék s 30 kg. répa, vagy 40 kg. moslék s 20 kg. répa szintén bátran etethető. Végre a növendékmarhával legjobb az első esztendőben burgonyamoslékot egyáltalán nem etetni s csak a második évben adhatjuk azt, míg ellenben répat már elválasztástól fogva etethetünk a növendékmarhával, de eleintén legfeljebb 20 kg.-ot 1000 kg. élősulyra s naponta. Tisztán csak burgonyamoslékkal, répával s szalmával még tühötben sem lehet a növendékmarhát átteleltetni, mert a szóban forgó takarmányok nem juttatják sem elegendő fehérjéhez, sem elegendő ásványi anyaghoz. De ez nem tétellezi fel az idősebb növendékmarhánál, hogy okvetlenül etessünk szénát is, mert ha a széna a növendékmarha legtermészetesebb téli takarmánya, de a már majdnem kifejlődött növendékmarha el lehet esetleg úgy is, hogy a moslék, répa s szalma fehérje s mészhiányán olajpogácsával s iszapolt krétával segítünk. Így pl. a 1 1/2 évesnél idősebb növendékmarha a következő adagolással éri be akkor, ha a szénaetetés tulnagj áldozatba kerülne: 50 kg. burgonyamoslék, 20 kg. takarmányrépa, 20 kg. árpaszalma s 3 kg. repcepogácsa tartalmaz 25,1 kg. szárazanyagot, 1,1 kg. fehérjét s 8,5 kg. keményítőértéket; azonkívül egy evőkanálnyi iszapolt kréta, de búzaszalmát nem etetnénk a növendékmarhával, vagy csak ha az abrakot szaporítanánk. Ezt az adagolást azonban nem tartjuk mintaszerűnek s csakis föltétlen széna-hiány alkalmával véljük követendőnek. A moslék s répaetetés mind a három marhánál úgy történik, hogy a forró moslékot szalmaszecskekával, a répat pedig körülbelül 1/10-szer annyi sulyu szalmaszecskekával s az abrakkal összekeverve, külön-külön eteljük s azután még kevés természetes minőségű szalmát adunk az állatoknak.

Cselkó István.

MAYER gépgyár vas- és fémöntöde részvény-társaság

SZOMBATHELY — BUDAPEST, Váci-körut 61.

Hazai gyártmány!

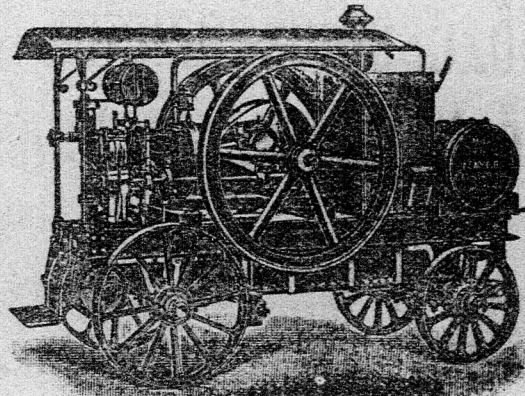
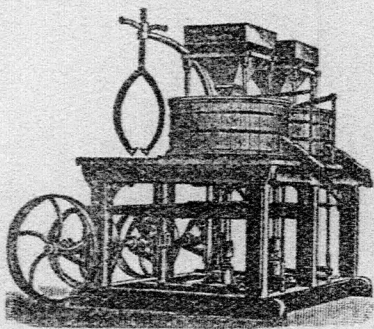
Honl. ipar!

Malomépítészet • Motor-osztály
Mindennemű gazdasági gépek gyártása

Kitünő munka!

Kedvező feltételek!

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetk.

Gazdaérdek — és iparpártolás.*)

Irtta: Bartal Béla.

A most előterjesztett iparfejlesztési javaslat kritikájába nem akarok belemenni. Aki azonban objektíven az agrártól, mint szepitgetéstől épp úgy távol tartja magát, annak el kell ismeri azt, hogy az iparfejlesztést másképp mint pénzzel eszközölni nem lehet s hogy azok, kik a fejlesztés mértékét keveselték, nem számolnak az ország pénzügyi helyzetével. De igen is rá kell mutatnunk az iparfejlesztés előfeltételeire, mely nélkül az iparfejlesztési akció tényleg eredménytelen marad annál is inkább, mert az iparfejlesztés ezen előfeltételei mind életkérdések ránk gazdára nézve is.

Itt van társadalmunk ferde nevelése. A jogászpálya megnevezése nélkül iparosokat épp oly kevésbé nevelhetünk, mint katonatiszteteket.

Hatványozza ezt még az, hogy a még a középiskolában ferde irányban nevelt nemzedék, kint az életben, a társadalomban még ferdebb irányba terelődik, a játékszenvedély kultusza és immunitása által. Az ősi „blattal” magával megterhelve tán még megállhatunk volna a világversenyben, de a blattok, slusszok és tipppek hármasszövetsége által gyöngyítve, közgazdaságilag versenyképesek soha sem lehetünk. A blatt szülte a tippet, a tipp szülte a sluszt. Ez a mi ipari és egész társadalmi életünk tragédiája!

Száz napra tehető ma a pesti versenyek (lő- és ügető-versenyek) száma, vegyük hozzá a bécsi versenyeket, melyekkel szinte többlet törődnek az emberek, mint saját dolgukkal, vegyük a mindkét börzénk terminjatekának mindennapi emócióit, a mindennapi, vagy jobban mondva minden éji kártyapartikat, mi marad a reális közgazdasági munkára??

Csak egy kis jellemző példát. Mult hónapban Budapesten két borbély, azaz pardon fodrásznál voltam. Az egyik üzlet éppen gazdát cserélt, mert az elől totalizátoron játszott, az utólag pedig szinte a tippokról tartott disszertációt! A másik egyik vendégének saját tapasztalatból egy igen szép automobil-turát ajánlott még pedig Ausztriába!

Hanem azért mindkettőn keservesen panaszkodtak a drágaságra!

A játékkalkuláció megszorítása börzén, versenyen, klubokban numerus clausus nemesak a lateinerek és ügyvédek, de a klubok, kávéházak s egyéb mulatóhelyekre nem immunitása minden játékszenvedélynek, mint most ez az egyik előfeltétel iparunk és egész közgazdaságunk társadalmi bajainak szanalása.

Itt vannak vasutrendszerünk szerencsés bajai. A tulkonzentráció Budapesten ma már megboszuja magát. A közlekedés drágaságának is, melynek ügyis olyan adókat (fogyasztási adó) kell viselni, melyeket más adóalapoknak kellene viselni, egyik fő oka az, hogy vasúti rendszerünk az olcsó gyors élelemszállítást kizárja. Megkezdik ugyan most a decentralizációt a baja-bátaszéki hiddal, de fog-e ez olyan gyorsan végrehajthatni, mint a napról-napra fokozódó vagonhiány kívánja?

De nemesak ennek hiánya klasszikus példája annak, hogy a legrövidebb útra való jogát gazdáknak, kereskedőknek, iparosnak egyaránt mennyire ignoráljuk, itt van a Tiszán a nagybecskerek-újvidéki vasút példája, hol 30 kilométer és egy tiszai híd hiján 240 kilométert kell a bánáti forgalomnak kerülnie! Mennyivel terheli iparost, gazdát, kereskedőt a berakodók fogyatékosága!

*) Ezen cikket feldolgozásának formája miatt eredetileg nem szándékoztunk közölni, mivel azonban írta mint OMGE. tag ragaszkodik annak megjelentetéséhez, szövegét adjuk közre. Szerk.

Itt van továbbá forgalmi szubvenzióink teljesen elhibázott rendszere. Megesimáltuk a vas- kaput magyar gazdák pénzével s bár egy természetes vámvédelemtől fosztattunk meg ezáltal, a tarifákat oly alacsonyra szabtuk, hogy még a költségek fedezésére sem elégségesek, bár erre a berlini konferencia által jogot kaptunk.

Az eredmény? Hogy míg a Balkán-államok a mi költségünkön a délnémet piacokról minket kikapcsolták (csak idén van némi exportunk a kvalitás révén) — magyar export az Aldunán alig fejlődik. Az aldunai hajózás szubvenziójának határa is csak az volt, hogy százezrosan többet használt a Balkán-államok árujának, mely a leszorított fuvardíjakat kihasználja, hogy Észak-Németországban is részben a mi pénzünkert szinte olcsón jusson a piacra, mint a mi az egy pár százezer métermáza magyar áru által a magyar iparnak haszna van.

Egész folyamhajtási szubvenzióink eredménye tehát, hogy Dunának felső, Dunának lefelé csak versenytársainkat juttattuk olcsóbban a piacra, mert ahelyett, hogy a magyar árut szubvenzionáltuk volna, hajót, esatornát tartunk anélkül, hogy annak hasznát kizárólag magyar áru biztosítanánk.

Anuál inkább tiltakoznunk kell azonban az ellen, hogy ez a hibás elv a szabad hajózás törvényjavaslatába bejusson, melyben prémiumot kapna olyan hajó is, mely magyar kikötőt nem is érint és prémiumot kapna idegen portékáért is, mit külföldi kikötőtől Magyarországra behoz. Hisz ez a vámvédelem teljes kijátszása volna a magyar gazda költségén.

Itt tanulhatunk a Balkán-államoktól, melyek az internacionális tarifaversengésre bírták azt, hogy olcsón szállíthassák portékájukat!

Vigyünk a magyar árut leggyorsabban, a legrövidebb úton, a legolcsóbban a kikötőbe, a tengeri ut olcsóságát megadja a tengeri hajózás versenyre. Harmincz millió tonnatartalma van ma a tengeri hajóknak, mit változtat itt a fuvarárakon a mi szubvenzióink?

Mi ezt a pénzt, amit erre számunk, sokkal jobban használhatjuk a kikötőre való tarifák leszállítására, mi teljesen kizárja azt, hogy idegen áru élvezze a mi adóállásaink hasznát.

De itt van végre minden iparfejlesztés legfőbb előfeltétele, a stabil vámpolitikai helyzet és a stabil hitelviszonyok. Két irányban szükséges ez direkt, mert ipar provizóriumokban nem születetik és nem fejlődhetik. Hisz ha most már tízéves vámanarchia helyén egy stabil vámpolitikai viszonyban éltünk volna Ausztriával, nemesak már hogy gyárunk volna, quantum satis, sőt több mint napszámnaplóinkkal kezünkben kívánánk, hanem még az ülei nagy termést is felvette volna érvényesült vámvédelemmel a monarehia befogyasztás. A vámpolitikai viszony junktimban lévén a hitelpolitikával, az egyik stabilitása nélkül a másik sem lehet állandó. Pedig most, amidőn Anglia 6 per-centre emeli kamatlábát, világosan bebizonyítva Chamberlain tételét, hogy importország csak vámvédelem és valuta veszedelme közt választhat.

S midőn látjuk, hogy Amerika kereskedelmi követeléseit Európa ellen napról-napra nagyobbodnak s a mostani hitelszorulás tehát sokkal tovább fog tartani, mint gondoljuk, kétszeresen kell a vámpolitikai és hitelpolitikai stabilitást követelnünk. Nemesak mint az iparfejlesztés nélkülözhetlen direkt alapfeltételét, de mint indirekt feltételét is. Hisz az ipar áll és bukik a mezőgazdaság fogyasztóképeségével, mely viszont drága hitellel nem fejlődhetik.

Követelnünk kell azonban a megkövetendő szerződéseknél is a do ut des szigorú érvényesítését is. Láttuk, hogy Szerbia dédelgetése az utolsó

10 évben 150 milliót vont el a gazdától, iparostól egyaránt, hogy azt német és francia versenytársainknak juttassa. Ilyen anomáliáknak nem szabad többé előfordulnia. Bármit hozzon is az iparfejlesztő javaslat, eredménye csak akkor lehet tehát, ha 1. a játékszenvedély ellen felveszszük a küzdelmet az egész vonalon; 2. nevelésünket reformáljuk s a jogászpályát megszorítjuk; 3. forgalmi hibáinkat sürgősen megjavítjuk; 4. szubvenziót csak magyar árunak adunk külföldi áru fuvar könnyítése nélkül; 5. hogy mihamarabb szabályozzuk viszonyunkat Ausztriával.

A fogyasztási szövetkezetek kongresszusa.

F. hó 8-án tartották meg nagy érdeklődés mellett a „Hangya” kötelékébe tartozó fogyasztási szövetkezetek országos nagygyűlését 4—500 szövetkezeti kiküldött jelenlétében, akik teljesen megtöltötték az OMGE. disztermét. A kongresszuson megjelent Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter és Mezőssy Béla államtitkár is, továbbá Deaseuffy Aurél gróf, főrendiházi elnök, Károlyi Mihály gróf, Otlyk Iván, Ivánka Oszkár, Emödy József, Bernát István, Fürster Aurél, Cserny Károly, Meskó Pál, Dömötör László, Rubinek Gyula, Jeszenzky Pál, Szilassy Zoltán, Bánffy Miklós gróf és mások.

Paltavicini Ede örgróf, a kongresszus elnöke megnyitó beszédében szép szavakkal emlékezett meg elődjéről Károlyi Sándor örgrólról, akinek utolsó óhaját teljesítette akkor, amidőn a Hangya elnöki székében örökébe lépett. Erzi, hogy méltó utódja aligha tud lenni, habár ma már a szövetkezetek polgárjogot nyertek. Elmúltak azok a küzdelmek, amelyeknek Károlyi Sándor gróf volt a vezére. A szövetkezetek ellenségeinek táborra nap-nap után fogy, példaként idézi Neumann Armin legutóbb tett nyilatkozatát: a szövetkezeti mozgalomnak útját állni nem lehet. Végül köszönetet mond Darányinak megjelenéséért, amely köszönetet és elismerést a kongresszus jegyzőkönyvébe is foglal.

Mély esend közepette mondta el ezután Bernát István magas szárnyalású emlékbeszédét Károlyi Sándor örgrólról. Az emlékbeszéd úgy állítja Károlyi gróft a hallgatóság elé, mint a nem lankadó munka emberét, akinek életcélja volt áthidalni azt a szakadékot, mely a magyart a modern élet feladataitól elválasztja, megadni a sikernek és emelkedésnek a kulcsát neki, feléleszteni benne az önmagába vetett bizalmat s a régi nagyságot és biztató jövőt elé tárva, serkenteni nemes és dicső tettekre, amelyekből a hosszú és nem mindig önkéntes téltelenség idején elszokott, újjáteremteni kifejtve nemes tulajdonságait. A szónok körülbelül egy negyedszázad tapasztalataira hivatkozik mindezek igazolására. Vázolta Károlyi Sándor gróf munkásságát, melynek máris kétségtelenül meg van az a hatása, hogy a fajmagyarságba belevitte a kereskedelmi érzés csiréit, az üzleti életet pedig minden vonalon tisztítani kezdte. A legfőbb érdeme abban van Károlyi Sándor grófnak, hogy a nemzet javára irányuló munkájának folytatásához egy hatalmas gárdát nevelt.

A fejlődésnek ma még csak a kezdetén vagyunk, de a nemzet régi ereje kezd visszatérni, a szomszéd népek újra kezdenek felénk biza-

A szárított sertésstrágya

a legkitünőbb és legolcsóbb

trágya

Az új szőlővetési és gazdasági tanintézet kiadott kiadványok rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokos fényes eredményt hozott.

Árajánattal, felvilágosítással, olcsó árú nyilatkozattal készséggel szolgálunk.

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Ulási-ut 21. szám.

jommal fordulni, mint egykor, hadverő őseink idején.

A nagyhatású emlékezés után az elnök öt percze felfüggesztette a gyűlést, az alatt *Darányi* földművelésügyi miniszter eltávozott a kongresszusról.

A kongresszus újból való megnyitása után *Károlyi* Mihály gróf indítványt terjesztett elő a szövetségek taggyűlésének megkönnyítésére. Azt javasolta nevezetesen, hogy a szövetségek a vásárlási visszatérítésben nem csupán a tagokat, hanem valamennyi bevásárlót részesítsék s a szövetségek az üzletrészeket legfeljebb 3%-kal kamatoztassák s minden előnyt a vásárlási visszatérítésben nyujtsák. (Helyeslés.)

Rosenberszky Gyula, *Körpás* Endre, *Iványi* Béla felszólalása után *Németh* Gábor elvben hozzájárul a javaslatához, kiemeli a szövetségek méltatlanul nagy megadóztatását. Így pl. az ő kis szövetsége egymaga kétszer annyi adót fizet, mint a falujában lakó 3 szatócs.

Dömötör László dr. ismertette ezután azokat a támadásokat, melyeket a kereskedelmi kamarák és az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület* a szövetségek és pedig különösen a fogyasztási szövetségek ellen intéztek s amelyeket a budapesti kereskedelmi kamara legutóbb egy feliratban *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter elé terjesztett. Indítványozza, hogy a kongresszus szintén küldjön feliratot a miniszterhez, amely a kereskedelmi körök panaszainak alaptalanságát és a szövetségetellenes mozgalom visszásságait kimutatja; ezután előterjeszti és elfogadásra ajánlja a feliratot, amely energikus hangon mutatja ki, hogy a törvény és jog álláspontjáról tekintve, a szövetségek ugyanolyan jogosultságú és azonos kötelezettségekkel terhelt kereskedők, mint minden más kereskedő, ennél fogva a törvénnyel és igazsággal ellenkezik a budapesti kereskedelmi kamara azon állítása, hogy a fogyasztási szövetségek terjedésével a hazai kereskedelem megy tönkre. Nem létezőnek mondja a felirat a szövetségek adókedvezményét is, a szövetségeket sokkal inkább sújtják adóval, mint a szatócsokat. (Élénk helyeslés.)

Pallavicini örgróf elnök bejelenti ezután, hogy a Németországi Szövetségek Szövetsége, a Svájci Szövetségek Szövetsége meleghangú levélben üdvözölték a magyar szövetségeket mai kongresszusuk alkalmával.

Förster Aurél dr. hozzájárul ahhoz, hogy a szóban forgó felterjesztést a kereskedelmi miniszterhez meglegyék. Majd rámutat arra, hogy a sajtó egynemelyik része ma is határozottan szövetségetellenes s különös elszereztetellel szokta a szövetségek visszaéléseit leplezgetni, míg a más téren mutatkozó visszaéléseket elhallgatja. *Szabó* Sándor dr. a paritás kedvéért azt kívánja, hogy a kereskedőket is, úgy mint a szövetségeket üzleti könyveik alapján adóztassák meg. *Cserny* Károly a felterjesztést észszerűnek tartaná, ha a pénzügyminiszterhez is elküldenék, aki legkompetensebb annak a megválasztására, hogy a fogyasztási szövetségek nem kapnak adókedvezményt.

Bernát István az ipari szövetségekre való tekintettel némi módosítást óhajt a javaslaton

s azt kívánja, hogy a szövetségek, mint a kamarák adózó tagjai érvényesítsék itt a befolyásukat.

A kongresszus a javaslatokat magáévá tette s *Ivánka* Oszkár indítványára a felterjesztést küldöttségileg juttatja el a kereskedelmi és pénzügyminiszterekhez.

Ezután *Balogh* Elemér, a Hangya igazgatója külföldi tanulmányútjának eredményéről számolt be. Kiemeli, hogy a külföldi és magyar szövetségek mozgalmát két dologban tér el egymástól. Először abban, hogy anyagilag sokkal erősebb, mivel a lakosság is vagyonosabb, másodsor, hogy úgy a szövetségek vezetői, mint szövetségek tagjai sokkal értelmesebben és öntudatosabban töltik be hivatásukat, mint nálunk. A külföldi szövetségek például nem szorultak a központ gyámokodására, a központok nem is tartanak ellenőrköt. Kifejti ezután, hogy az ellenőrzési költségek felosztásának mai rendszere igazságtalan. Javasolja továbbá, hogy a vidéki szövetségek az üzletvezetőknek, dán mintára, fix fizetés helyett csak forgalmi jutalékot adjanak s ezt is csak a készpénzforgalom után.

Ezzel elérhető az, hogy az üzletvezetők lelkiismeretesebben és figyelmesebben szolgálják ki a tagokat és mértéket tartanak a hitelezésben. Végül szükségesnek tartja, hogy kauczióképes gazdaemberek és iparosok képeztessék ki üzletvezetőket.

A felvetett eszmék fölött érdekes beható eszmecsere fejlődött ki, melyben részt vettek a többek közt *Révay* Mihály, *Iványi* Jenő, *Kódár* József és mások.

A kongresszus befejezése után a megjelent szövetségek tagjai a Hangya új palotáját tekintették meg. Délben 300 terítékű közös ebéd volt.

Gabonahatáridő-üzlet, osztályorsjáték és totalizátor.

Miként a napilapok közleményéből bőven ismeretes, a földművelésügyi miniszteriumban november 6-án ankétet tartottak a totalizátor intézményének megrendszabályozása tárgyában. Ez ankétot felolvasták *Zselénski* Róbert gróf nyilatkozatát, mely szerint el kell tiltani a *tözsdei fedezetlen határidő-üzletet*, az *osztályorsjátékot* és csak ezek után a *totalizátort*. Néhány napilap börtudósításában e kijelentésért véhemens támadást intéz a gróf ellen, szemére lobbantván, hogy a totalizátor erkölcsstelen intézményét összehasonlítani meri a gabonahatáridő-üzlettel és ezzel öntudatosan vagy pedig tudatlanságból kifolyólag, mint a magyar gazdák egyik részére, félrevezeti és megtéveszti a magyar gazdaközönséget.

Zselénski Róbert gróf nem szorult rá, hogy őt megvédelmezzük. Megvédelmezi ő maga magát, elég ember hozzá. Mi csak rá akarunk mutatni a tözsdeköröknek némely lapokban megnyilvánítható ily minősíthetlen támadásaira, amelyekben tudatlansággal és rosszakarattal szemérmetlenül merik vádolni azokat, akik az ő érdekeikkel szemben nyíltan állást foglalni mernek. Mi ez esetből kifolyólag csak röviden kívánjuk jelezni az alábbiakban nézeteinket:

A totalizátort mi sem tartjuk a mai alapjában valami erkölcsnemesítő intézménynek, mivel a játékszenvedély elfajulása folytán számos erkölcsi és anyagi tönkretetés okozója. Hazárdjáték, de lényegében egy igen üdvös nemzeti cél, a magyar lótenyésztés fejlesztésére irányul. Meg kell gondolni, hogy teliverek nélkül a lótenyésztést fejleszteni nem lehet, hogy a teliverek képességeinek egyedüli kipróbálási helye a lóverseny, hogy az istálló-tulajdonosokat csakis a lóverseny magas díjai képesítik telivér-istállóik fentartására és az államnak nincs annyi pénze, hogy az istállók fentartásában őket elegendőképpen segítse. A lóversenyeknél azonban a fogadásokat mellőzni nem lehet és így a totalizátor a titkos fogadásokat szabályozó intézményül tekintendő, amelynek az állam részére befolyó megadóztatási jövedelméből nem annyira az istállótulajdonosok gyámolittatnak, hanem igenis az egész nemzeti lótenyésztés fejlesztetik. Hiszen abból a körülbelül 500 ezer koronányi összegből, amelyet az állam a totalizátor adójából visszatérít, nemcsak a fővárosi, hanem a vidéki lóversenyek is gyámolittatnak. Ismételjük tehát, hogy a totalizátor egyszerűen a nagyközönség önkéntes megadóztatása, nem a versenystálló tulajdonosok, hanem igenis a nemzeti lótenyésztés fejlesztésére. Elismerjük, hogy a fogadási láz már nagyon is tulságba ment és azt azon kisebb egzisztenciáknál, akik összes keresetüket, sőt a rájuk bízott pénzeket is a lóversenyekre teszik fel, korlátozni kell. Am ez nem ok arra, hogy magát a totalizátort, mint közgazdasági eszköz emelésére felállított intézményt, minden átmenet nélkül rögtön beszüntessük.

Ami most már a *Zselénski* Róbert gróf összehasonlítását illeti a totalizátor, a határidő-üzlet és az osztályorsjáték között, ezt a mi részünkről nagyon is megérthetőnek és helyesnek találjuk. A totalizátor ugyanis a közönség önkéntes megadóztatása a hazai lótenyésztés javára. Az osztályorsjáték egyszerű megadóztatás és a játékszenvedélyek megokolatlan fölkelése, nem egy nemzeti intézmény, hanem egyszerűen az állampénztár és némely üzleti körök javára. A fedezetlen gabonahatáridő-üzlet pedig — miként azt már annyiszor kifejtettük — egyenesen a hazai termeszto- és fogyasztóközönség érdekeinek megkárosítását okozó intézmény, amely illeték-telenül befolyásolja a gabonaárak természetes alakulását és pedig sohasem a tisztességes kereskedelem vagy a gyárpar, hanem kizárólag bizonyos hazárd spekulánskörök javára. Az egész intézmény tehát úgy eszközeiben, mint célzataiban teljesen immorális és így még a totalizátornál is károsabbak és hamarabb eltöröndönnek véljük azt. Ha tehát meg akarják kezdeni a nagy tisztogatást a közérkölesök és a társadalom érdekei nevében, tessék azt ott megkezdeni, ahol arra legnagyobb szükség van, t. i. a *gabonatózsdán*. Azután majd sorra kerülhet az osztályorsjáték, a totalizátor, a szeszmonopólium s a többi más intézmények megrendszabályozása is, amikor t. i. az állam és a társadalom elég erős lesz arra, hogy ez intézményeket mellőzhessük.

≡ Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ≡

az országszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ len- és heremagtisztító-gépek

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszereint 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ezévi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évi Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve.

Sürgönczim: Kalmár-rostagyár.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1925
Sztrájk törvény	1935
Gazdaérdek — és iparpártolás	1931
A fogyasztási szövetkezetek kongresszusa	1931
Gabona határidőüzlet, osztályorszájk és totalizátor	1932
Takarmányozás.	
Különböző rostaalkak takarmányértékéről	1926
Gazdasági növénytan.	
Hogyan nemesítse búzáját a gyakorlati gazda?	1928
Gazdasági gépészet.	
Védőkészülékek szecsakavágóknál balesetek elkerülésére	1929
Levélszekrény	1930
Vegyések	1933
Rendjelviselési engedély. — A husvizsgálat országos rendezése. — A Krizantémum-kiállítás. — Gabonarakár-szövetkezet. — Szarvasmarhadijazás. — A petrőzei komlópiacszól. — Díjkedvezmény a Szabadkán rendezendő országos baromfi-kiállítás alkalmából. — Tenyészló- és szarvasmarhakiállítás.	1933
Kereskedelem, tőzsde	1935
Szerkesztői üzenetek	1937

Rendjelviselési engedély. Öfelsége megengette, hogy *Hutyra* Ferencz dr. udvari tanácsos, a budapesti m. kir. állatorvosi főiskola rektora, a porosz királyi koronarend II. osztályát viselhesse.

A husvizsgálat országos rendezése ügyében Mezőssy Béla földművelésügyi államtitkár elnöklése alatt értekezlet volt a földművelésügyi miniszteriumban, amelyen a belügyminiszter, a pénzügyminiszter, a kereskedelemügyi miniszter, az Orsz. Magy. Gazd. Egyes., a Magyar Gazdaszövetség, Budapest székesfőváros, a budapesti hentesipartestület, a budapesti kereskedelmi és iparkamara, az országos közegészségügyi tanács, a Magyar Országos Állatorvos-Egyesület, stb. képviselőin kívül Müller Kálmán dr. miniszteri tanácsos, *Hutyra* Ferencz dr. udvari tanácsos, *Preisz* Hugó dr. egyetemi, *Rätz* István dr. állatorvosi főiskolai tanár, a m. kir. állategészségügyi felügyelő és több kiváló szakember vett részt. Az értekezleten a földművelésügyi miniszteriumban kidolgozott szabályrendelet-tervezet került beható tárgyalás alá. A köz- és állategészségügyi szempontokból egyaránt nagyfontosságú szabályrendeletnek érzélték az, hogy a közfogyasztásra csakis egészséges állatok húsát kerüljön, gondoskodni kell tehát arról, hogy az emberi egészségre ártalmas betegségben szenvedő állatok húsát közfogyasztásra ne kerülhessen. Ennek megakadályozása végett a szabályrendelet-tervezetben az az elv érvényesül, hogy közfogyasztásra szánt állatok általában csakis közbiztonságban vágassanak s az ilyen állatok élő állapotban és levágás után husvizsgáló által megvizsgálattassanak. A husvizsgálatot elsősorban állatorvosok fogják végezni; ahol elegendő számú állatorvos nincs, ott e célra emberorvosok, vagy külön tanfolyamon képzett husvizsgálók fognak alkalmaztatni. A szabályrendelet-tervezet külön részletes fejezetben intézkedést tartalmaz a közbiztonságokról, az állatok levágásáról, a husvizsgálókról, a levágott állatok húsának megvizsgálásáról, a husbélvizsgálásról, a vágó lajtrom vezetéséről, a mészárszékek és husárusítók ellenőrzéséről, a hatósági husszárakról, a husneműk és hustereműk elkészítéséről, a belföldi husszállításról, a közfogyasztásra szánt szárnyasok, halak és vadak ellenőrzéséről. Az értekezlet a szabályrendelet-tervezetet általánosságban elfogadta. A részletes tárgyalás során többen azt javasolták, hogy pontosan állapítsák meg, milyen fogyasztással bíró községek legyenek kötelesek közbiztonság felállítására és mondassék ki, hogy a közbiztonság bérbeadható ne legyen. A vágatási és szemledíjakra vonatkozó szakaszról az a kívánság merült fel, hogy a vágatási díjakból befolyó

jövedelem a befektetett tőkének bizonyos százalékát meg nem haladhatja. Ezáltal megakadályozható volna, hogy egyes községek a húst magas díjazással drágává ne tegyék. Kívánságok hangzóitak fel különböző érdekeltségek részéről ezenfelül a vágatási idő szabályozása, a felülvizsgálatot szabályozó szakasz módosítása, a husvizsgálókat képező tanfolyamoknak minél több helyen való felállítására, a kényszerből vágott állatok húsával való szigorubb elbánás, a lebőrözésnél a bőrnek lehető kiméltése, a mészáros- és hentes-üzleteknek gyakoribb ellenőrzése, lóvágóhidak felállítására s még több részletkérdésre nézve. Mind e javaslatokat a szabályrendelet végleges megállapításául fogja a miniszter mérlegelni.

A Krizantémum-kiállítás. A régi tőzsde nagytermében csütörtökön délelőtt nyitotta meg *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter az „Országos Magyar Kertészeti Egyesület” által rendezett országos Krizantémum-kiállítást, nagyszámu előkelő meghívott közönség jelenlétében. A rendező-bizottság, melynek tagjai emökei *Emich* Gusztáv udvari tanácsos, *Matlekovics* Sándor v. b. t. t., *Petz* Armin udvari műkertész, *Ilsemann* Keresztély fővárosi kertgazdátó, *Mihalovics* Béla ügyész, *Kardos* Árpád titkár, *r. Molnár* István miniszteri tanácsos, *Kodolányi* Antal kir. tan., *Angyal* Dezső m. kir. kertészeti tanintézet igazgató, *Babág* Ferencz, *Bernolák* Gábor, *Koehler* Frigyes, *Lokovsek* Antal, *Mühle* Árpád, *Szabó* Ferencz kertészek, *Fábián* Béla magkereskedő, *Pásztor* Mórincz virágkereskedő és *Györy* István dr. tanár fogadta *Darányi* Ignác földművelésügyi minisztert, a kiállítás védnökét, ki titkára kíséretében tizenegy óraker érkezett meg. *Emich* Gusztáv, a rendező-bizottság elnöke, üdvözlő beszédére *Darányi* miniszter örömet fejezte ki afölött, hogy a virágkultúra iránti érzék nemcsak Budapesten, hanem az egész országban emelkedett, annyira, hogy egy virágfajtából is képesek vagyunk egy kiállítást rendezni. Azután a miniszter a kiállítást megtekintette s 12 óraker távozott. Valóságos mesevilág az, mely előnkbe tárul a tőzsde régi oszlopos termében. Így egy csoportban látva szinte el sem hisszük, mivé fejlődött a szerény fehér őszi róza, a hófehértől a lángvöröségig, a halványzöldtől az aranybarnáig minden színváltozat képviselve van. Igen szép krizantémumgyűjteményt állítottak ki *Bernolák* Gábor, *Abág* Ferencz és különösen *Nádasi* József kolozsvári Máv. főkertész, aki 300 drb cserépben tenyésztett szebbnél-szebb krizantémumot állított ki. Említésre méltó még *Seyderhelm* Ernő, *Szabó* Ferencz, *Pecz* Armin, *Lokovsek* Antal, *Madocs* József, *Mühle* Árpád, *Köhler* Frigyes, *Lumniczer* Károly, *Heinrich* Kálmán, *Hein* Károly, *Otvös* Lajos. A kiállítás szakszerű és izléses rendezése *Rüde* Károly főkertész, *Köhler* Frigyes műkertész és *Fábián* Béla magkereskedő érdeme.

Gabonarakár-szövetkezet. Marostorda vármegye gazdaközönsége Székely Gabonarakári Szövetkezet címmel, Marosvásárhely székhellyel részvénytársaságot alakított, melynek célja, hogy a gazdaközönséget megóvja attól, hogy végszükségben nyersterményeit napi áron alul eladja, továbbá, hogy hitelt nyújtsion megszorult gazdáknak és előleget adjon beraktározott terményeire. A megfelelő árban való eladás és a kezelési költségek levonása után fennmaradó összeget az eladónak visszafizetik. Lassan testet ölt tehát az eszme, hogy a gazdák a gabonaértékesítés terén uralkodó szomorú állapotokon szervezkedéssel segítenek önmagukon. Mi is hangoztattuk ezt eléggé, hangoztatták más lapok is, amelyek az agrármunkások felkarolói, mert a gabonaértékesítéssel járó kedvezőtlen körülmények legalább részben csakis úgy lesznek megszüntethetők, ha a gazdák a kedvezőtlen értékesítési körülményeket gabonarakár-szövetkezetek szervezésével leküzdik. A gabonarakár-szövetkezetek szervezésével egyszerre megszüntethető lesz éppen a legalacsonyabb gabonárak idejében való eladási kényszer, mert a beraktározott gabonára olcsó hitel is szerezhető.

Szarvasmarhadijazás. A Nyitra vármegyei G. E. a Vágúj helyi G. E.-tel karöltve a földm. miniszter támogatásával f. hó 19-én *Vágúj helyen* szarvasmarhadijazást rendez. Kiosztásra kerül, tehenekre 200 K., 1—3 éves üszökre 510 K., mely díjakat csakis kistenyésztők kaphatják meg.

A petrőzei komlópiacszól. Petrőzén a komlóárak október elejétől fogva állandóan estek, olyannyira, hogy az akkori árakhoz képest 40—60 korona különbözet mutatkozik. A kínálat ugyan távolról sem olyan nagy, mint volt, azonban csökkent a vételkészség is. Az üzlet teljesen lanyha, vételkelek pedig csak nagy árengedménnyel történhetnek úgy, hogy a komló legnagyobb része 100—1600 koronáért kelt el. Hogy a jelenlegi alacsony árak a gyenge világterméssel arányban nincsenek, az teljesen bizonyos, az őrésések indokolatlan voltát magok a termelők is belátták és ezért komlójukat a kínálatból kivonván, várakozó álláspontra helyezkedtek. A legutóbbi árjegyzések a petrőzei piacon a következők: jobb minőségű komló 140—170 korona, középminőségű komló 120—140 korona, selejtes minőségű komló 80—100 korona.

Díjkedvezmény a Szabadkán rendezendő országos baromfi-kiállítás alkalmából. Az Országos Baromfi-tenyésztési Egyesület folyó évi november 17—20-ig terjedő időben Szabadkán országos baromfi-kiállítást rendez, mely alkalmából az ezen kiállításra rendelt állatok és tárgyak után a magy. királyi államvasutak összes vonalain a díjszabás I. részében a kiállítási állatokra érvényes határozmányok alkalmaztatnak a f. évi november 30-ig terjedő érvénynyel.

Tenyészló- és szarvasmarhakiállítás. Az Arad vármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 11-én *Németspereg* községben tenyészló- és szarvasmarhakiállítást rendez, amelyen a lovaknál 500 korona, a szarvasmarhákánál pedig 1000 korona államszegély kerül a kistenyésztők között kiosztásra, míg a nagybirtokosok által kiállítandó állatok díszlevelekben fognak részesítettetni.

Termésjelentések.

1906 november 9.

Arad. Az őszi vetési munkálatok és a répaszedés az állandó enyhe idő mellett gyorsan haladnak, de az eső hiánya már nagyon érezhető kezd lenni.

Baja. Az időjárás kedvező, meleg és száraz. Mezei munkák be vannak fejezve.

Győr. Az időjárásunk enyhe, változatosan rövid esőzettel, a vetések szépen kelnek, némely helyen az egerek kárt tesznek, egy jó kiadó eső kívánatos lenne.

Kaposvár. Te geritőrs és burgonyaszedés teljesen befejezve. Tengerite més kat. holdankint 25—28 q esőves, burgonyatermés kat. holdankint 50—55 q. Időjárás enyhe, az összes őszi munkálatokra kedvező. A cukorrépa kat. holdankint 80—90 mm-ászt adott.

Léva. Az időjárás szép, a napokban megfelelő eső volt. Az őszi vetések nagyon szépen fejlődnek, csak az egerek okoznak sok kárt. A káposzta igen nagy termést adott.

Miskolc. Enyhe őszi idők vannak; a gazdaember ismét éri az eső hiányát. A korai vetés már elég szép.

Nagybeaskerek. A mezei munkálatok befejeztettek. Az őszi vetések a nagy szárazság folytán egyenlőtlenül kelnek. Az időjárás meleg és száraz.

Nagykanizsa. Ritka szép őszi időjárás lévén, összes mezei munkálatokat könnyen el lehet végezni. A vetések szépen fejlődnek. Általában egérkár és helyenkint rovarkár észlelhető.

Nagyszentmiklós. Az őszi gazdasági munkák még folynak. A nagyobb uradalmakban az őszi vetést most fejezik be. A szántóföldeken a mezei egerek sok kárt okoznak. A szőlőkben még folyik a takarás, valamint a gyümölcsfák gondozása. Három napon át orkászterű vihar dühöngött a vidéken, miáltal a különben is nagy szárazság még jobban fokozódott.

Nagyszében. A kedvező időjárás mellett az őszi vetések szépen kelnek, de a mezei egerek igen nagy kárt okoznak. Tavaszok alá a szántás folyik.

Nyitra. Az állandó száraz, enyhe időjárás nagyon kedvező a téli vetésekre, a répa kiszédése és szállítása jórészt befejeztettek, bár a szállítást a tartós vagonhiány nagyon hátráltatja.

Páncsova. Buzavetés e hét végén befejeztetik. A nagyszámu mezei egerek sok kárt okoznak.

Szatmár. Az őszi vetések a kedvező időjárás mellett igen szépen fejlődnek. Enyhe meleg napok járnak s a rétek és legelőkön a kinyíró jószág még mindig elég táplálékot talál.

Sopron. Kedvező időjárás van. Az őszi vetések szépen keltek, de helyenkint egérkár észlelhető. A filloxerás szőlőket szorgalmasan szénkénegezik.

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1906 november 7-én.

Piac	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Husárak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben						Élősúly mm. koronákban						
											marha-hus	borjúhus	sertés-hus		birkahus	marha-hus	borjúhus	sertés-hus					
						100 kilogrammonként										100 db		I.	II.	I.	II.	I.	II.
Arad	13.40	11.00	12.20	12.60	8.60	5.00	5.50	300	—	6.50	160	144	240	200	180	150	120	90	75	100	80	100	80
Baja	13.80	11.50	12.00	12.80	8.30	3.00	3.00	240	200	5.40	136	128	144	132	132	124	104	80	76	106	100	104	100
Barcs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Békés-Csaba	13.80	10.60	11.40	12.00	8.80	5.00	5.00	220	180	6.50	144	136	180	160	128	—	112	90	80	100	80	96	86
Eszék	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Érsekújvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Győr	14.60	12.60	14.00	14.40	13.50 ó 10.80 új	3.20	3.00	240	220	8.00	156	144	200	160	152	140	112	80	70	108	96	100	92
Kaposvár	13.60	12.50	13.40	12.60	9.80 ó 14.00 új	3.00	3.20	240	—	4.80	150	136	190	170	115	106	100	82	76	104	96	100	96
Kassa	13.80	12.00	13.20	10.80	11.00	3.20	4.00	300	—	7.00	168	160	210	200	140	130	110	92	88	110	100	80	74
Kecskemét	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Léva	13.60	12.00	13.40	14.00	11.00	5.00	4.00	220	200	7.00	136	130	180	160	140	132	112	82	76	104	100	110	96
Losoncz	12.20	11.00	12.50	13.50	13.00 ó 11.00 új	4.50	5.00	200	160	7.00	144	136	160	152	144	136	104	76	68	100	92	112	104
Moson	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Miskolc	13.20	12.00	13.00	13.60	12.00 ó 10.00 új	2.80	—	260	240	5.00	144	136	168	160	152	144	112	84	76	112	104	128	120
Nagybecskerek	13.00	11.20	11.00	12.40	12.00	5.00	6.00	272	200	6.60	144	136	160	144	144	138	112	68	66	100	90	100	90
Nagykanizsa	14.20	12.40	13.60	13.70	13.20 ó 11.00 új	3.00	3.20	240	200	6.00	160	140	180	160	150	138	108	88	78	100	86	104	94
Nagyszében	14.00	11.80	13.80	14.00	13.00 ó 11.50 új	8.00	7.00	272	200	6.60	160	128	140	100	150	124	120	84	68	—	—	—	84
Nagyszentmiklós	12.80	10.40	10.40	12.80	12.60 ó 9.00 új	5.00	6.00	240	—	6.00	136	128	140	138	144	140	96	—	—	—	—	—	—
Nagyvárad	13.00	10.20	11.00	12.20	8.20	4.00	—	240	200	7.00	144	136	200	180	152	144	96	88	76	—	—	112	108
Nyitra	14.40	12.50	14.80	14.20	14.60 ó 10.20 új	5.00	4.00	320	260	8.00	128	120	240	232	144	124	104	90	80	120	100	108	98
Páncsova	13.00	—	11.40	12.00	12.00 ó 8.00 új	5.00	6.00	280	240	6.00	136	128	200	180	140	128	100	86	80	94	90	92	88
Pápa	14.00	12.00	13.80	14.00	14.80 ó 12.40 új	4.00	3.00	190	180	6.50	128	120	180	140	150	140	90	68	56	88	80	80	76
S.-A.-Ujhely	13.60	11.20	12.40	14.20	10.00	3.40	4.00	280	230	8.00	144	136	160	152	144	104	112	—	—	108	104	98	94
Sopron	14.60	12.40	14.70	15.00	13.00	6.00	5.00	220	200	9.00	190	140	180	160	160	120	—	100	64	120	100	108	92
Szatmár	13.00	10.40	11.40	12.00	10.80 ó 9.60 új	3.20	3.60	230	220	5.00	152	144	160	156	136	132	132	—	—	—	—	—	—
Szentes	13.00	—	11.00	12.40	13.00 ó 9.00 új	—	—	—	—	—	128	—	160	—	128	—	108	76	66	80	72	112	—
Szolnok	13.90	—	—	12.50	12.10 ó 7.40 új	—	5.00	190	170	8.00	140	132	190	150	170	150	130	80	68	100	84	115	100
Uj-Arad	13.40	10.80	12.20	12.60	8.30	4.50	5.00	280	—	6.00	136	128	180	150	136	124	112	85	70	90	70	65	75
Ujvidék	13.20	—	13.00	13.00	12.40	6.00	4.00	280	260	8.00	150	136	180	170	140	104	100	72	68	110	104	92	88
Versecz	12.40	10.50	11.00	12.80	12.80 ó 8.20 új	4.00	6.00	300	—	6.50	148	—	180	—	140	—	110	96	88	110	—	110	—
Zalaegerszeg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zenta	13.20	12.00	12.10	13.00	12.20	3.00	3.00	240	—	7.00	128	—	160	—	130	—	—	70	—	100	—	128	—

Nemzetközi gabonapiacz 1906 nov. 7-től 1906 nov. 10-ig.

	Kelet	Effektív árak									Határidő	Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chicago
Buza	9	15.00	16.80	16.50	16.80	21.40	22.16	15.02	13.40	14.81	Decz.	—	16.80	21.86	22.10	15.02	13.40
	6	14.90	17.02	16.50	16.80	21.40	22.10	15.28	13.62	14.81	Május	14.86 ¹	—	21.32	—	15.40	—
Rozs	9	12.70	—	13.80	15.50	18.68	17.42	—	—	—	Decz.	13.16	—	18.64	17.42	—	—
	6	12.65	—	13.70	15.40	18.68	17.18	—	—	—	Május	—	—	19.12	—	—	—
Zab	9	14.50	—	15.30	17.60	18.10	—	—	—	—	Decz.	14.34 ¹	—	18.68	—	—	—
	6	14.20	—	15.20	17.50	18.10	—	—	—	—	Május	—	—	19.28	—	—	—
Tengeri	9	13.75	11.52	15.20	17.60	17.84	—	10.58	8.52	9.30	Decz.	—	11.52	15.10	—	10.58	8.52
	6	13.75	11.69	15.20 ó 13.40 új	17.60	17.84	—	10.62	8.72	9.30	Május	10.32	—	14.74	—	10.08	—
Árpa	9	13.10	—	15.60	14.10	—	—	—	—	—	Decz.	—	—	15.08	—	10.62	8.72
	6	13.20	—	15.60	14.00	—	—	—	—	—	Május	—	—	14.76	—	—	—

Jegyzet: 1) 1907 ápr.

Luiza gözmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére.
Budapest, 1906. november hó 8-án. Netto-árak 100 kg-ként.
Budapesten, elegysúly tisztasuléként, zsákostul. Kötelenesség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	25:40	24:40	23:20	21:20	20:20	19:20	18:60	16:60
	7/8	7/4	8	Korpa:		F.	G.	
	15:20	14:30	11:80	Ár korona:		9	9:70	
	Rozsliszárak:							
	0	0/1	I	FR	II	II/b	III	IV
K.:	21:40	20:80	20:10	19:40	18:40	16:60	15:40	12:20
	RK							
	10:70							

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte jelentése. 1906. november 9-én.

A forgalomban némi javulás észlelhető, árváltozásról azonban alig adhatunk számot. Csúpan a vajárak mutatnak némi emelkedést. Vágott baromfiból a kínálat jelentékeny és az árak nyomottak. Frissen lőtt nyulak és más vadfélék keresettek; ajánljuk felkúldésüket. Alma s körte után már jobban érdeklődnek a vevők, gyengébb minőségűekben azonban el vannak hanyagolva. Káposzta csekély kereslet mellett bő hozatalokat mutat fel. Burgonya változatlan. Tojás lanyhább, az árak néhány koronás redukcziót szenvedtek.

Mai árak:

Husnemdek: vidéki marhahús hátulja 100-120 kor., eleje 90-104 korona, vidéki borjú borbán, hosszan mérve, súlylevonás nélkül 96-126 K., helybeli borjúhús 130-136 K., sertéshús szalonnával 89-116 K., lebzott sertés 119-126 K., szalonna friss 130-138 K., szalonna sózott 100-120 korona, szalonna, füstölt 120-140 kor., olvasztani való 122-132 kor., háj 140-144 K., sertésszír 136-144 K., mind métermásánként. Füstölt-hús (vidéki) kg.-ja 0:92-1:92 K., hazai sonka 1:30-2: K., szalámi 4-4-4 K.

Vad: őz 1:00-1:50 K., szarvas 0:80-1:20 K., vaddisznó 1:00-1:20 K. kg.-ként egészben, nyul 1:60-3:20 K., fogoly 1-1:20 K., fácán 2:40-3- K., szalonka 2-3 K. darabonként, dáravad 0-0-0- K. kg.-ként.

Baromfi-félék: élő rántani való csirke, ujdonság 1:20-2- K., sütni való 1:80-2:40 K., kacsa sovány 2:80-4:50 K., kacsa hizott 5-7- korona, fiatal liba korona, lud, hizott 10-16 K., tyúk 2:40-4- korona pulyka 6-10- K., élő sovány liba - K. páronként. Vágott szepén tisztított baromfi, hizott lud 1:10-1:30 K., hizott rucza 1:20-1:40 K., hizott pulyka 1:20-1:40 K. kg.-ként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) 2-2:40 K., főzővaj (köpült) 1:40-1:80 K., tehéntúró 16-24 fill. kg.-ként.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 4:00-5:00 kor., róza 3:60-4- K., fehér 3-3:20 kor., kifi 8-12 K., sárgarepa új 0-0- korona, petrezselyem - kor., vöröshagyma 2-7 K., fokhagyma 24-36 K. vöröshagyma közönséges - K., vöröshagyma makói - K. 100 kg.-ként, káposzta 5:00-6:00 K. 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: szőlő 40-100 fill. kg.-ként. Alma: vágott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb.) 40-80, másodrendű 20-36, harmadrendű apró áru 10-16 K., körte első. 60-120, másodrendű 24-40 K. mm.-ként.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 115-120 fill. kg.-ként, baracklekvár 0-0- K. kg.-ként. Gomba szárított 0-0-0- K. kg.-ként. Szappan, szegedi 60-64 fillér kg.-ként. Nyers gomba, vargánya közönséges - fill. Tojás: bacsikai 96-98 korona, erdélyi apróbb áru 95-96 K. eredeti ládánként (1440 drb).

Hideghus-vásár az Oreczi-téri élelmi piacon 1906. évi november hó 9. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 71 árus 60 drb sertést, 1 árus 4 drb süldőt, 2800 kg. friss húst, 2000 kg. füstölt húst, 10.0 kg. szalonnát, 800 kg. hájat.

Videkről és pedig 9 drb sertést. Forgalom közepes. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 144-164, süldőhús 1 kg. 152-160, füstölt sertéshús 1 kg. 152-160, szalonna zsirnak 1 kg. 128-136, füstölt szalonna 1 kg. 152-168, háj 1 kg. 144-152, disznózsír 1 kg. 152-160, kocsonyahús 70-100, füstölt sonka 1 kg. 180-200 fillérig.

Hideghus-vásár a Garai-tér élelmi piacon 1906. évi november hó 9. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 71 árus 60 drb sertést, 1 árus 4 drb süldőt, 2800 kg. friss húst, 2000 kg. füstölt húst, 10.0 kg. szalonnát, 800 kg. hájat.

Videkről és pedig összesen 227 drb sertést. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 136-220, 1 q 114-128 K., süldőhús 1 kg. 152-220, füstölt sertéshús 1 kg. 140-180, szalonna zsirnak 1 kg. 132-138, füstölt szalonna 1 kg. 140-180, háj 1 kg. 144-152, disznózsír 1 kg. 152-152, kocsonyahús 1 kg. 80-100, füstölt sonka 1 kg. 160-200 fillérig.

Budapesti lóvásár.

1906. november 8.

Főlhajtattott:

Jobb minőségű hátsó	6 drb	280-400
Könnyű kocsió (jukker)	10 "	300-330
Nehéz kocsió (hintós)	6 "	560-680
Igás kocsió (nyugati vér)	40 "	300-350
Ponny	3 "	180-200
Fuvaroslovak	200 "	100-260
Parasztlovak	240 "	80-160
Alárendelt minőség	42 "	35-70
Összesen	547 drb	

Eladatlan maradt 310 drb
Irányzat: közép.

Budapesti juhvásár.

1906. november 5.

Felhajtattott:

Magyarországból	1295 drb juh	drb kecske
Szerbiából	drb juh	drb kecske
Összesen	1295 drb juh	drb kecske
Eladatlan maradt	drb juh	drb kecske

Á r a k:

(kilogrammonként élőszuliban, korona értékben).

Hizott ürü	drb 58-60-62 fill.	48-62 kor.
Feljavított juhok	"	48-56 " 32-46 "
Kiverő juhok (anya)	"	46-52 " 26-41 "
Kisorolt kosok	"	" " " "
Szerbiai juhok	"	" " " "
Kecskek szerbiai	"	" " " "
Darva szőrü	"	" 27-33 "

Irányzat: élénkebb volt, az árak változatlanok maradtak.

Budapesti szurómarhavasár.

1906. november 8.

Főlhozattott:

Magyarországból élő borjú	207 drb	104-110 kiv. 112
" leszurtt "	"	96-102
Magyarországból élő bárány	"	rugott 60-84
" leszurtt "	"	"
Ausztriából élő bárány	"	"
" leszurtt "	"	"
Ausztriából élő borjú	"	"
" leszurtt borjú	"	"
Összesen:	207 drb	

Eladatlan maradt 18 drb élő borjú, - drb leszurtt borjú, - drb élő bárány, - drb leszurtt bárány.
Irányzat: lanyha, az árak 4-6 fill. hanyatlottak.

Budapesti vágómarhavasár.

1906. november 8.

Főlhajtás összege:	Minőség szerint:		
Új felhajtás	2941 drb	Elsőrendű hizott	123 drb
Mult vásárról		Másodrendű	2461 "
visszamaradt	6 "	Alárendelt minőség	226 "
Vesztegtől szerb		Növendékmарha	43 "
Összeg	2947 drb	Bivaly	94 "
Eladatlan maradt	455 "	Összeg	2947 "
Származási hely szerint:	Nem szerint:		
Magyar eredeti	1050 drb	Bika	236 drb
Magyar tarka	977 "	Ökör	2062 "
Szerbiai marhák	"	Tehén	649 "
Horvátors. marhák	279 "	Bivaly	"
Boszniai marhák	641 "	Összeg	2917 drb
Összeg	2947 "		

Á r a k

(100 kilogr.-kint élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben)

1906. november 8-án	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	84-94	70-82	62-68
Tarka hizott ökör	84-100	74-82	62-72
Szerbiai ökör			
Tehén	74-84	64-72	52-62
Bika	78-86	70-76	60-68
Növendékmарha		52-84	
Bivaly		48-65	

Irányzat: lanyha, árak elsőrendűknél 1-2 koronával, közép és silány minőségeknél 3-4 kor.-val hanyatlottak.

Budapest ferencvárosi zárt sertésvásár.

1906. november 8.

Heti főlhajtás összege	Érkezett wagon	Érkezett összesen darab	Sértés-köz. vágóhidra-el. szállított	Eladatlan maradt
november 1-től november 8-ig	159	6374	5977	536

Napi árak fillérben

N a p	Öreg nehéz páronként 280-350	Páronként 300 kg. felül	Páronként 220-300 kg.	Könnyű 200 kg.	Husos fajta
1) nov. 1. nov. 8.	101-106				
2) nov. 1. nov. 8.	116-130	125-132	122-132		

1) Az árak élőszuliban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élőszuliban páronként 45 kg. életsúly és 40% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányzat: a vásár közepes, az árak változatlanok.

Budapesti kőbányai sertéspiac.

1906. november 1-től november 7-ig.

Állomány:	Elszállítás:	
Sertésállomány volt	Budapesti fogyasztásra	831
mult hét végén	Vidéki fogyasztásra	1049
E héten érkezett	Bécsből	756
Magyarországból	Ausztriába	266
E héten érkezett	Zsiradékgyárba	14
Szerbiából	Összeg	2916
Allomány összege		36564
Elszállítás		2916
Marad állomány		33648

Hizott sertésárak:

(Megállapodás szerinti súly és 40% levonással kgr.-ként.) Magyar öreg nehéz, párja 400 kg.-on felül - fill. (Az alábbi árak páronként 45 kg. súly és 40% levonással kilogrammonként.)

Magyar fiatal nehéz párja	300 kg.-on felül	120-121 fill.
" közép	"	250 " " 124-126 "
" könnyű	"	200 " " 126-128 "
Szerbiai nehéz	"	260 " " " "
" közép	"	250 " " " "
" könnyű	"	240 " " " "

Irányzat: a hizottsertésüzlet irányzata csöndes.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos (VIII. ker., Bérkocsis-utca 12., a „Köztelek” részére.)

	1906. november 7.
	kilogrammig fillér
Sertésvészen átment	80-100 170-150
"	100-120 150-140
"	120-160 140-128
"	160-200 128-120

Szivattyúk és Mérlegek különleges gyár **Garvenswerke,** WIEN, II., Handelsquai No. 130. Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

	kilogrammig	fillér
Sertésveszén át nem ment	80-100	108-112
" " "	100-120	112-116
" " "	120-160	116-114
" " "	160-200	114-108

Árak élősulyban kilogrammonként 4% engedmény.
 Irányzat: változatlan.

Bécsi szurómarhavásár.
 1906. november 8.

Főlhajtás:	Arak	Arak
	(kilogrammonként élősulyban I. oszt. II. oszt.)	
Magyarországból élő borjú	drb	
" " " " " " " "	191	120-134 100-116
Ausztriából élő borjú	31	
" " " " " " " "	3444	136-144 118-134
Magyarországból leölt bárány	122	24-32 kor. párja
Ausztriából " " " "	7	24-32 kor. párja
Magyarországból leölt sertés	238	96-120
Ausztriából " " " "	1803	100-126 86-104
Magyarországból leölt juh	156	76-100
Ausztriából " " " "	470	74-94
Összesen:	6462 drb	

Irányzat: lanya, borjú 4-6 fillér, sertés 8-12 fillérrel olcsóbb, többi mint múlt héten változatlan.

Bécsi sertésvásár.
 1906. november 6.

Főlhajtás:	Származás szerint:	Arak
Minőség szerint:	Magyarországból	drb
Hussertés	húsos	96
Zsirsertés	Magyarországból	5260
	zsirfajta	5260
	Galicziából	5513
Összesen	Osztr. tartományokból	
	Olaszországból	
	Összesen	10869

Eladatlan maradt: —
 Arak: (kilogrammonként élősulyban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű nehéz magyar	110-111 kiv. 112
Könnyű és szedett magyar	98-102
Óreg nehéz és közép magyar	104-108-102
Német és lengyel huszfajták	88-108 kiv. 110
Olasz sertés	

Irányzat: élénk, zsirsertés 4 fillér, husser és 4-8 fillérrel drágább.

Bécsi juhvásár.
 1906. november 8.

Főlhajtás:	Arak:	Arak:
	drb	fillér
Magyarországból		
Galicziából	1554	Angol husos ürük —
Osztr. tartományokból		Elsőr. hiz. ürü — 58-64
		Gyapjas — — —
		Középm. hizott ürü 48-56
Összesen	1554	Kecske — — —

(Az árak kg-ként fillérekben, élősulyban fogyasztási adó nélkül értendő.)
 Irányzat: lanya, 1-2 fillérrel olcsóbb kilónként.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértéken feüli).

Kivonat a hivatalos lapból.			
Nov. 13.	Zombori kir. tvszék	a tkvi hatóság	Maximovits Miklós 41973
Nov. 15.	Gyöngyösi kir. bíróság	a tkvi hatóság	Gosztonyi Géza 61820
Nov. 15.	Eperjesi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Cseh Alajosné 60000
Nov. 20.	Kolozsvári kir. tvszék	a tkvi hatóság	Kopenetz Károly 48600
Nov. 22.	Aradi kir. tvszék	a tkvi hatóság	Késmárky István 47392
Nov. 26.	Nyitrai kir. tvszék	a tkvi hatóság	Hackl Vilma 40300
Nov. 26.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Fischer István 124212
Decz. 1.	M.-szigeti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Eránosz István dr. 77459
Decz. 3.	Nagyszombeni kir. tvszék	a tkvi hatóság	Hennrich János 51000
Decz. 7.	Soproni kir. tvszék	a tkvi hatóság	Eipeltauér Károly 71851
Decz. 7.	Rimaszombati kir. tvszék	a tkvi hatóság	Tornyos Györgyné 160000
Decz. 21.	Rimaszombati kir. tvszék	a tkvi hatóság	Sárkány Cornél 400000

Szerkesztői üzenetek.

V. V. A vinczellér rendszerint cselédnek tekintendő és ha csak ettől eltérő szerződése nincsen, felmondás tekintetében a cseléd törvény rendelkezései alá esik.

G. T. J. Az erdővéd cseléd és így a szolgálati év letelte előtt két hóval kell a felmondásnak megtörténnie. Ha tehát két hóval az év vége előtt a felmondás meg nem történik, a szolgálat újabb egy évre meghosszabbítottan tekintendő s a felmondás nélkül elbocsátott erdővédnek annyi fizetéshez van igénye, amennyi az így fennmaradó szolgálati idejének megfelelő.

Z. P. Zalaszentgyörgy. Az 1863. évi LIII. t.-cz. 19. §-a értelmében vasárnapon minden nyilvános és nem elkerülhetetlenül szükséges munka felfüggesztendő. Aki ezen intézkedéseket be nem tartja, az 1879. évi LX. t.-cz. 52. §-a értelmében 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Azt, hogy mit kell érteni a nyilvános és mit az elkerülhetetlenül szükséges munka alatt, a törvény sehol meg nem mondja. Véleményünk szerint a szőlőszedés semmiesetre sem lehet ilyen elkerülhetetlenül szükséges munka.

L. A. Szeptember. A sertésvesz nem tartozik a jogszokás által elfogadott szavatossági főhibák közé. Ebből azonban nem következik, hogy a vevő sertésveszben elhullott állatok vételárának visszatérítését ne követelhetné, ha be tudja bizonyítani, hogy az átvételkor a sertések már betegek voltak. A vevő által támasztott pernek egyébként más jogalapja is lehet és magában az, hogy a sertésvesz nem szavatossági főhiba, a peres kérdésben igen csekély fontossággal bír.

P. R. B.-Bicske. Sajnos, a mi joggyakorlatunkban a kártérítés kérdése még nincs kellőleg kialakulva és nem hisszük, hogy ennek a bíróság kártérítést állapítana meg a bizonyítványok visszatartása miatt.

K. P. Bogda-Bögös. Ha az illető a szolgálati szerződést önnel megkötötte és utóbb attól elfogadható ok nélkül egyoldalúan visszalépett, ennek jogában áll tőle a felmondási időre járó javadalmazását és kártérítését követelni. Az utóbbi fejében annyit, amennyi valóságos kára ennek felmerült.

Ny. J. A gyalogút felszabadítását 32 évet meghaladó időn át gyakorolt elbirtoklási jogán követelheti és pedig a járásbíró előtt indítandó sommás visszahelyezési per formájában. Már hogy ez aztán okvetlenül sikerre vezet-e, arra az adatoknak egészen alapos ismerete hiányában mérget nem vehetünk.

K. I. Tassánd. Jogi ügyekben a tanácsad s igen kényes dolog lévén, levele nem nyújt elegendő alapot arra, hogy érdemleges választ adhassunk, kérjük veünk pontosan közölni, milyen ügyre vonatkozólag van szüksége kurtai határozatra. Döntvény ugyan kevés, de kurtai határozat igen sok van, amelyik a bérleti viszonyt foglalkozik, de ezek közül nem tudjuk, melyikre van szüksége.

P. Ö. Ha nem tudatja velünk, hogy körülbelül mennyi s minő takarmánnyal rendelkezik, továbbá hogy esetleg minő kereskedelmi takarmányt hajlandó vásárolni s végre hogy minő fajtájuk s körülbelül mekkora súlyuk a tehenei s hogy átlag mennyi tejet adnak, nem felelhetünk a kérdésére.

T. B. Kolozsvár. Megeczetesedett borból valóban lehet konyakot készíteni, noha az olyan eczetesedett bort, amelyben az eczetsav már jelentékenyebb mennyiségben van, előnyösebben lehet borecet-készítésre felhasználni, mert a borecetnek is jó ára van. A borból lévő szesnek az a része ugyanis, amely már eczetsavvá változott át, a konyakkészítésre elveszett és így konyakkészítésre inkább az olyan bor használható fel előnyösen, amelyben a szesztartalom túlnyomó nagy része még változatlanul megvan. Maga a konyakfőzés éppen úgy végzendő az eczetes borral, min az egészséggel: alkalmas erre a műveletre bármely szeszfőző készülék, egyebek közt tehát az u. n. kis-üst is, amelyen gyümölcs-pálinkát szoktak főzni. Minthogy azonban az eczetsav az illanó savak közé tartozik és így a párolásnál egy része a borpárlatba átmegy, ezért szükséges a párlathoz annyi hamuzsirt vagy mosósódat keverni, amennyi a párlat savanyúságát megszünteti, vagyis amennyi a párlatban lévő eczetsav közömbösítésére szükséges; ehhez általában kevés kell, mert az eczetsav sem sok abban. A közömbösítés határát legjobban felismerhetni vöröses lakmusz-papírossal, amely a már kellőleg közömbösített párlatba belemártva, gyengén kéklenni kezd a hamuzsirt vagy a szóda kis feleslegétől. Az ilyenképpen közömbösített párlatot még egyszer tisztázó-lepárlásnak kell alávetni, amikor is 50-55% szesztartalmu párlatot készítünk, amely ha hordóban megéri, éppen a kellő erősségű konyakot fogja szolgáltatni.

M. A. Gönyű. A bor tulságos savtartalmának csökkentése a bortörvény kétféle közömbösítő anyag használatát engedi meg. Az egyik a teljesen tiszta szénsavas mészpör, amelyet legtisztább állapotban calcium carbonicum praecipitatum (= lecsapott szénsavas mész) néven kaphatni nagyobb drogeria-üzletekben; a másik a tisztított hamuzsirt, amely kalium carbonicum purum (= tiszta szénsavas kálium) néven ugyanott vásárolható. A szénsavas mész porából 67 grammnyi egy hektoliter borhoz keverve annak a savtartalmát éppen egy ezrelékkal (1%) csökkenti; ugyanezt a hatást a szénsavas káliumból 92 grammnyi létesíti. Természetesen ahány hektoliter a bor és ahány ezrelékkal akarjuk a savtartalmát csökkenteni, annyiszor kell a fenti adagot a borhoz keverni; de egyszerűen csak egy ezrelékhez való s csak akkor többet, ha a bort még mindig tulságos savanyunak vélnék. E műveletnél a hordónak nem szabad tele lennie, mert a savtalanító szerekből sok szén-sav gáz fejlődik s vigyázní kell, hogy a bor ki ne fusson; ezért jobb, ha a bor felét kádba eresztik, ott keverik hozzá a savtalanító szert és ha már nem pezseg, akkor töltik vissza a hordóba.

Agraria

Gazdasági gépek

Kérje

minden

gazda

az összes

Érdegetés

Ekek

vetőgépek

gőzcsepplők

motorok stb-ről

Levélczím: Agraria Budapest, Váci-ut 2.

Agraria

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczi mezőgazdasági gépgyáranak
vezérigynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLÉKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

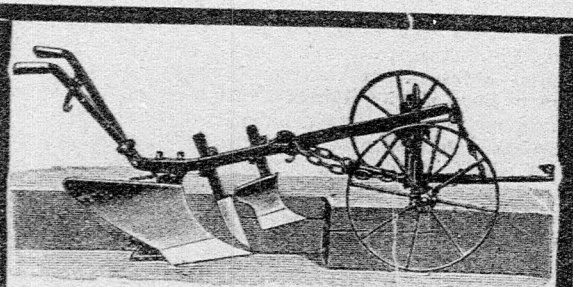
Eltörhetetlen tégelyaczél-ekedefej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekedefej.
Porvédő kerekék.
Aczél-gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkeretű hiro taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmányok fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk érdegetést, mivel ez az összes
talajmvelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágos-
ításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Megrendeléseket elfogadja a
Katholikus Egyesületek Országos Irodája
Budapest, IV., Tolnár-utca 19.
Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület
értékesítő osztálya, Veszprém.
Rövidített levélczím:
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgönyczím: „AGRARIA“ Budapest.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, páncéllemezekkel
 acél gerendelyvel
 állítható szarvakkal, önvezetéssel.

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló-, rét-boronák.
 Háromtagu és egytagu hengerek.
 Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Éőzcséplőkészletek 12 HP.-ig. Ipari mozdonyok 100 HP.-ig.

FISCHER
 -féle szab. impregnált szavatolt fűszia
 lenből készült vízhatlan ponyvával
 ovtatók meg a legbiztosabbban a
 kazalok, gépek és kosok az eső ellen.
 Ezen ponyvák nagy strapa mellett
 is eltarthatnak 10—12 évig. A 24 év óta fennálló **FISCHER-**
féle zsk- és ponyvagár Budapest, V., Nador-u. 31—33,
 az ország legnevesebb tudalmának szállója. Mindennemű
 jta- és lenszákok gyártása. Ponyvakészítő intézet.

Prima száraz tengerimoslék,
 foszforsavas takarmány-
 csontmész 40—42%, külön-
 féle olajpogácsa (utányosan
 kapható: 6103)

NEUBAUER ADOLF

gyári meghatalmazottal
GYÖR.

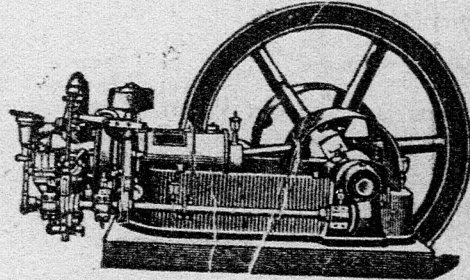
BECK és GERGELY

BUDAPEST, V., Váci-ut 12.
 Benzinmotoros cséplőkészletek.
 Teljes malomberendezések

benzin-, szivégáz-
 vagy más üzemre.

Teljesolajgyári berendezések.

Elismert legjobb
 kivitelben szállítat-
 nak és mindenkor
 raktáron megtekin-
 hetők.

Legjobb tejfőlőző a BALTIK

BALTIK-SEPARATOR

nemcsak azért arat nagy sikereket és
 részesül mindenütt elismerésben, mert
 a legtökéletesebb és legmodernebb tejfő-
 lőző, hanem azért, mert a szerkezet egy-
 szerűsége a BALTIK kezelését még egy
 gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az
 egész szerkezet el van zárva, szerencsét-
 lenségnél eleje vétegett és a géprészek
 sem romlásnak, sem piszkolódásnak
 nincsenek kitéve.

Kérje árjegyzékünket, valamint a modern
 készseparatorokról irt bírálatunkat.

A Baltik RADIATOR

készíti a legjobb és legtis-
 tább vajat.
 Szenzációs találmány.
 (Lásd ismeretlőt a «Köz-
 telek» 70-es számában.)

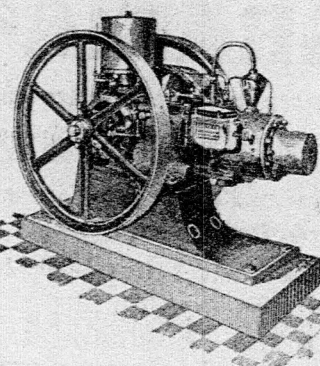
Baltik Separator Részvénytársaság
 magyarországi vezérképviselete
 Budapest, VI., Podmaniczky-utca 59. szám.

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket

CLIMAX benzin, világító-gáz és szivó-gázmotorok

A világhírű

„ECLIPSE” nyersolaj- motorok,

melyek hűtés, gyújtás és sze-
 lepek nélkül dolgoznak.
**Pénzügyőri ellenőrzés
 nincs.** Robbanási veszély ki-
 zárva.

A világ legol- csóbb üzeme.

Üzemköltség óra és lóerőnként
 1¹/₂—2¹/₂ fillér. Lokomobilok
 benzin- és nyersolaj-üzemre.

Kizárólagos vezérképviseelő Magyarország és társországaira:

SUGÁR LAJOS

Budapest, V., Lipót-körút 17. szám.

Költségvetések és árjegyzékek ingyen és pérmentve. Ügynökök alkalmaztatnak.

Mezőgazdasági Áruhitelbank R.-Társ.

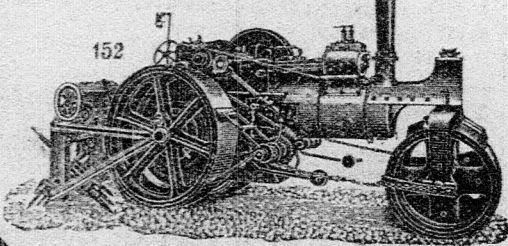
Budapest, V., Báthory-utca 5.

Bankosztálya: előnyös feltételek mellett nyújt mező-
 gazdáknak sze- kezes
 mélyi hiteli kölcsönöket, nélkül.

Áruosztálya: korpát, pogácsákat, szári-
 tott moslékot, cukorrépa-
 szeletet, összes erőtakarmá-
 nyokat megrendelő által kívánt
 állomásra legolcsóbb napi árban szállít.

Boroszló Budapest Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Kedvezményes árak
 és fizetési feltételek

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
 Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

TÖRÖK szeren- cséje ÖRÖK!

Alant álló számokat
csak a hölgyeknek!

A szegénység nem szégyen, azonban a gazdagság boldogít!

Ennélfogva kísérelje meg minden egyes ur, hogy egy alantálló szám kiválasztásával egy hölgyet szerencsésé tegyen és rendelje meg azt a sorsjegyszámot, mely azon hölgy neve mellett áll, **akit vonzalmával kitüntet és különösen tisztel vagy kedvel.**

Adél	111301	Eleonora	93190	Ilka	42589	Ludmilla	111316	Regina	112299
Adelheid	2743	Elvira	13227	Ilma	112288	Lujza	71972	Róza	111308
Adrienne	93187	Emma	111325	Ilona	42819	Magdolna	95171	Rozália	112300
Agatha	3223	Ernesztin	24003	Irén	93193	Malvin	72333	Rozina	112277
Ágnes	95161	Eva	95164	Irma	43008	Manci	111319	Rózsika	93196
Amália	3225	Erzsébet	24007	Izabella	95167	Margit	73001	Sári	112293
Anasztázia	111313	Erzsi	112291	Janka	44359	Mária	112283	Sarolta	111309
Anatolia	4022	Eszter	24020	Johanna	111321	Marianna	83024	Szerafin	112278
Anna	112276	Eszti	93191	Jolán	44370	Mariska	95172	Szeréna	93197
Antonia	4053	Eugenia	111318	Józsa	51375	Mártha	83085	Szidónia	112284
Apollonia	93188	Etel	24027	Judith	95168	Mártonka	111305	Tekla	111310
Aranka	4060	Flóra	112285	Juliska	51377	Matild	83098	Theodora	112294
Augusztá	95162	Franciska	24032	Karolin	93194	Melánia	112287	Tercsi	112279
Aurélia	4071	Frida	111324	Katalin	58437	Mici	83167	Teréz	93198
Beatrix	111302	Gabriella	29540	Katinka	111322	Narcisz	95173	Terka	112295
Bella	12414	Genovéva	95165	Klára	59106	Natalia	83203	Terus	111311
Berta	112289	Gertrud	29609	Klotild	95169	Neszti	111320	Tinka	95175
Blanka	12430	Gizella	32401	Kornélia	111317	Nelli	83214	Ulrika	112296
Borbála	12528	Györgyike	111315	Krisztina	59146	Netti	95174	Valér	112280
Boriska	93189	Hedvig	32414	Kunigunda	112286	Noemi	83297	Valéria	93199
Brigita	12542	Heléna	93192	Laura	59505	Ottília	111306	Verona	112297
Cecilia	95163	Henriette	32432	Lenke	111323	Paula	83341	Viktória	111312
Coelestin	12550	Hermína	111303	Leonia	59516	Pepi	112292	Vilma	112298
Dolóra	111314	Hilda	41935	Leontin	95170	Petronella	83362	Wilhelmina	93200
Dóra	13151	Hildegard	95166	Lidia	63758	Piroska	111307	Zseni	112282
Dorothea	112290	Ibolyka	41949	Lina	93195	Ráchel	93186	Zsuzsanna	2743
Edith	13153	Ida	111304	Lucia	64416	Rebeka	112281	Zsófia	93187

EZEN SZÁMOK CSAKIS NÁLUNK KAPHATÓK!

Kérünk azonnali szíves megrendelést, legkésőbb azonban folyó évi november hó 22-ig, miután ezen számok gyorsan elkelnek és az I. osztály huzása f. é. november hó 22-én megkezdődik.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

Egész sorsjegy	Fél sorsjegy	Negyed sorsjegy	Nyolczad sorsjegy
12 korona.	6 korona.	3 korona.	1.50 korona.

TÖRÖK A. és Társa

Bankház R.-T. Budapesten. ■ Legnagyobb osztállysorsjáték üzlet.

Központ: Szervita-tér 3/szl. Fiókok: Teréz-körut 46., Váci-körut 4., Múzeum-körut 11. — Sürgőnyezim: Törökék Budapest.

Pohl György

Telefon 87-25. **mérnök** Telefon 87-25.

Különleges Gazdasági Építési Vállalat
Budapest, Szondy-utca 98/a. sz.

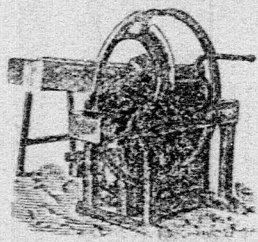
Elvállal (gyakorlati kivitelre:) mindennemű gazdasági és ipari építkezéseket. Különleges és tűz- és falak szigetelését főképp istállók számára. Vízmevek, víztornyok, rezervárok, kut- és mélyfurások és önitató berendezéseket. Beton-jászolok, istálló-burkolatok, valamint szellőzők és falburkolatok. Rabitz-szerkezetek. Csatornázások. Alagcsövezések, trágyatelepek és fennálló épületek, istállók átalakítását a legújabb igényeknek megfelelően igen kedvező feltételek mellett. Tervek és költségvetések, prima referenciák.

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

PROPPER SAMU

BUDAPEST, Váci-körút 52. szám.

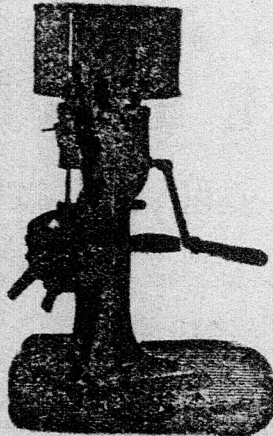
Előre bocsátva, hogy **SACK RUDOLF világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam** kaphatók.

Ajánlom közkedveltségű **egyetemes és többhasznú kéimen** kívül sík és dombos talajra egyaránt kitűnően alkalmas **sorba- és szórva vetőgépeimet**, legújabb szerkezetű **szalmakötél fonó-gépeimet**,

szecskavágó-, répavágó gépeimet kézi, járgány- és gőzhajtásra golyós- és hengeres csapágyakkal bíró **járgányaimat és takarmánypároló készülékeimet**

s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket. Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások

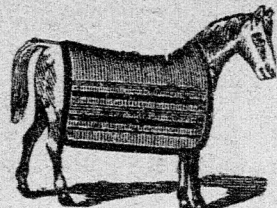
Eredeti „MELOTTE” tejcentrifugák

a világ legrégibb és legjobb tejfölözőgépei!

Játszi könnyű kezelés. Legcsekélyebb kopás. Legélesebb lefőlés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan és igen könnyen tisztítható. Nincs javítás. Több mint 125,000 darab van napi használatban az egész világon. Óránkénti munkaképesség 125-500 liter készíjtásra.

Magyarországi képviselő

GEITNER & RAUSCH
BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 8.

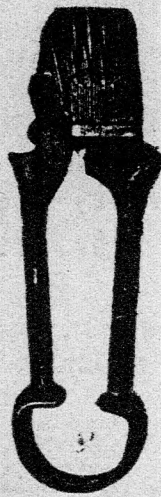

HIRDETMÉNY.

Hogy a magyar gazdák a sokféle furtanggal tett ajánlatoknak többé föl ne üljenek és ne kelljen látatlan nért pénzüket gyapotból készült, holmi cseh gyárakban, kizárólag e czéllra gyártott barchet- és kalmuk-lóokrócokért elpazarolni, elhárítottuk.

hogy különös tartosságu, egészen vastag és bundamelegségű magyar gyártmányu **lóokrócokat** hozzunk forgalomba, mely mindenki igényeit ki tudja elégíteni. Előnyáraink gazdák részére.

Nagy és széles urasági lóokróc ára 3 forint. Legnagyobb, legjobb minőség ára 3 forint 50 krajczár.

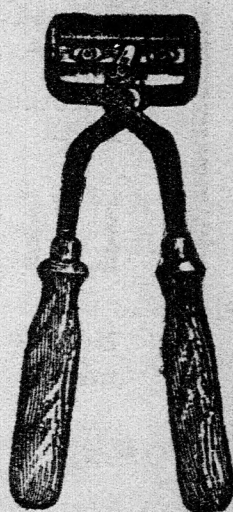

Minden postához bérmentve szállítva. — Egyedüli megrendelési cím:

Magyar Lóokróc Szétküldési Központ
Somogy-Szill, 125. sz.

A csomaghoz hozzácsomagolható eredeti „RAPIDE” marhanyíró-olló, egy pól-késsel együtt 1 frt 60 kr. Valódi „Pegoet Freres” francia lónyíró-olló 2 forint 20 kr kedvezményes áron.

Áruink valódiságáért és jó-ságáért szavatolunk. Meg nem felelőért a pénz vissza.

AZ ORSZÁG

politikai és közgazdasági napilap

Megjelenik mindennap — vasárnap kivételével — este 6 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII., Szentkirályi-utca 28.

Felelős szerkesztő: **BUDAY BARNA.**

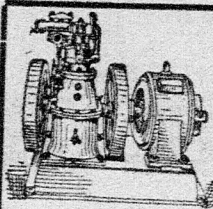
Főmunkatársak:

Abrányi Kornél, Balogh Pál, Bittó Dénes, Emödy József, Mávay Lajos, Dr. Nagy Emil, Rubinek Gyula, Szomaházy István, Krudy Gy.

Szerkesztőségi telefonszám: € Kiadóhivatali telefonszám:
56-23. 94-02.

Előfizetési árak:	
Egész évre	28.— K.
Félévre	14.— ”
Negyedévre	7.— ”
Egy hónapra	2.40 ”

Egyes szám ára 8 fillér, vidéken 10 fillér,
pályaudvarokon 12 fillér.

Kastélyok, gyárak, gazdaságok villanyvilágítási berendezései „ROBUR” benzínmotor-dynamóval

Egy izzólámpa üzemköltsége óránként körülbelül 1 fillér. Üzemzavar kizárva. :: Üzemzavar kizárva.

Referenciák: Nagym. bányavölgyi Tost Gyula ur, Göd. Ngos dr. Iovag Floch-Reyhersberg Alfréd ur, Szódrákos. Nagyságos Nadányi Pál ur, Pusztá-Kovács, u. p. Berettyóújfalun stb.

Díjtalan felvilágosítással és árajánlattal szolgál

Signer F. és R. mérnöki iroda
Budapest, V., Kálmán-utca 15. szám.

Kérjük helyiségeinkben felszerelt mintatelepünk megtekintését.

Zéró higienikus closet-watta legjobb Kapható mindenütt és Farkas L. Lajosnál, Budapest, VI., Rózsa-u. 48.

Gazdasági czélokra nagy választékban tart raktáron
és készít méret után

vizhatlan czipőket

GERŐ ADOLF ortop. czipésmester, főhercegi udvari szállító
BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 4.

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

helyesen alkalmazva, minden növénynek
legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája.
Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal
készségesen szolgál:

osillag védjeggyel

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a **Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin,**
magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Magyar ipar!

Első Losonczi Mezőgazdasági Gépgyár

BASCH MIKSA, LOSONCZON.

AJÁNLIA szabadalmazott „LOSONCZI DRILL” tolokerekes
magbeboronálóval egyesített sorvetőgépeit,
melyekkel váltókerekek alkalmazása nélkül teljesen tökéletesen
lehet lóherét, repcét, búzát, rozsot, zabot, árpát, répát vagy
tengerit vetni.

A kolozsvári erdélyrészi országos
gazdasági kiállításon **1-ső díjjal**
ARANYÉREMMELEL kitüntetve.

ELADUNK

nagymennyiségű I. és II. osztályú gyökeres *Riparia-Portalis* és
Rupestris Monticola, továbbá: 5733

PIROS DELAWARE

gyökeres (40,000 db) *sima* (100,000 db) vesszőt, fajtisztaságért való jótállás,
valamint legmérsékeltebb árák mellett. Ajánlattal ingyen és bérmentve szolgálunk
Rendes és Komlós szőlőültvénytelep Székelyhid (Biharm.)

Vetőgépeket

szilárd és czélszerű szerkezettel,

szab. burgonyakiemelő-gépeket

jótállás mellett szállít.

DRÖSSLER KÁROLY

gépgyár, vasöntőde és kazánkovács-műhely, **POZSONY.**

Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint **erdélyi alkuss** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásos
eszközülhetem **jármos és beállítani való ökrökben**, ugyanis
1-2 éves ökrök tinókban és mindenféle súlyú sovány **sertésekbe**
mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismerettségemél fogv
egy vásárokra, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetít-
hetem. 5018 Kiváló tisztelettel

Sürgöny és levélczim: **VERMES LIPÓT, Kolozsvár.**

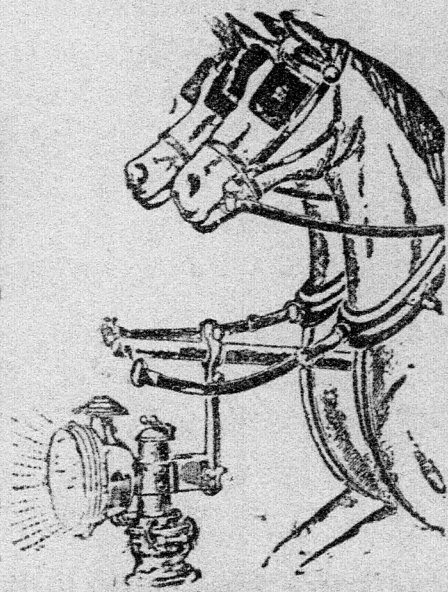
Ujdonság! Ujdonság!
Gőzeke acetylen-lámpák

BÁRDI JÓZSEF
BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCZA 10.

• Király-utca mellett. •

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

BÁRDI

BÁRDI

Eredeti friz jerkékre és kosokra

1907. tavaszi és őszi
szállításra előjegyzést
elfogad:

5713/b

Dr. Bernolák Károly, Haraszt, Szepesm.

FISCHER M., Eger, Csehország gépgyár és vasöntöde

Legelőcsőbb, legjobb és legszolidabb
forrás gazdasági gépek és mindennemű
eszközök bevásárlására.

!! Árlisták és költségvetések ingyen !!

Vezér-
képviselő: **PÁL FÜLÖP, Pozsony.**

Vedjegy.

Neveljük téli csirkéket AUSTRIA-HUNGARIA költőgéppel

Ezen gépek a **legjobb**ak, egyetlen más gyártmány sem éri el.

Masatsch Antal gazd. intéző ur. Ro-
venzben Hohenstadt mellett, Morva-
országban vett egy gépet 20 tojásra
1906 május 20-án és egy második
gépet szintén 20 tojásra 1906 július
15-én. Nevezett ezeket írja:

Hovenz, 1906 június 21.
Csak ma jövök hozzá, hogy az első
költetés eredményeit Önnek megir-
tam. 115 tyuktojásból 112 csirke és
60 kacsofejésből 54 kacsa kelt ki.
Ezzel fogva a gépekkel igen meg va-
gyok elégedve.

Masatsch Antal.

Hohenstadt, 1906 aug. 20.
Eddig 700 csirkém van. Az elhul-
lás oly csekély, hogy szóra sem ér-

demés. Összesen 6 csirkém döglött
meg. Legöregebb csirkém, melyek
most a 10-ik hetesek, 90 deka - 1
kilogram súlyúak.

Masatsch Antal.

Hohenstadt, 1906 szept. 18.
Csirkém nagyon szépen fejlődnek.
1407-et költöttem már ki és ebből
1392 darabot felneveltem. Mostani
állományom 618 darab. A többit el-
adtam.

Masatsch Antal.

Hohenstadt, 1906 okt. 4.
Mai napig 1605 csirkét költet-
tem ki.

Masatsch Antal.

Ezek azután eredmények !!

Kérje tőlem a több száz referenciát és bizonyítványokkal
ellátott **referencia-névsort** és ne hagyja magát ügy-
nökköktől félrevezetni s ne küldje pénzét értéktelen áruért külföldre.

MÜCKE G., REISENBERG bei WIEN

Pályázat

a báró **BALDÁCSY** protestáns alapítványánál megüresedett

ügyvivői állásra

Ez állásnak javadalmazása évi 2400 korona, szóval kettő-
ezernégy száz korona fizetés, 1000 korona, szóval egyezer
korona lakbér és 1000 korona, szóval egyezer korona irodai
átalányból áll, ezenkívül Budapesten kívüli eljárások esetében
az utazási készpénzkiadások megtérítetnek és 12 korona
napidíj jár. Az ügyvivő tartozik állandóan Budapesten lakni
és a telefont az irodai atalányból lakásába bevezettetni.

Az igazgatóságnak azon eseteken kívül, a melyekben a
szerződési viszony jogilag felmondás nélkül is megszüntethető,
jogában áll az ügyvivő megbízását egy évi felmondás mel-
lett, minden indoklás mellőzésevel, bármikor megszüntetni;
valamint az ügyvivő is állását egy évi felmondás mellett
bármikor elhagyhatja. Ez állással nyugdíjigény nincsen egy-
bekötve.

Ezen állásra csakis protestáns vallásúak pályázhatnak.

Az ügyvivő az igazgatóság felügyelő, véleményező és vég-
rehajtó közege, ki hivatva van az előforduló ügyekben véle-
ményt adni és nevezetesen az egyes birtoktestekre nézve
gazdasági terveket, javaslatokat stb. készíteni. Az ügyvivő
továbbá az általa ellátott ügyek rendes előadója és az ülé-
sekben tanácskozási joggal bír.

Az ügyvivő ügykörébe tartozó teendők felőli részletesebb
felvilágosítások dr. Zsigmondy Jenő ügyvédi irodájában (Buda-
pesten, V., Bálvány-utca 8. szám I. em.) nyerhetők.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy pályázati kérvényeiket,
a minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelve 1906. évi
december hó 1-ig dr. Zsigmondy Jenő ügyvédnél nyújtsák be.

Budapesten, 1906. évi november hó 6-án.

A báró Baldácsy prot. alapítvány igazgatósága:

Báró Bánffy Dezső s. k.
elnök.

4161

A GÓBÉ A GAZDASÁGBAN

humoros gazdasági tárczák), mely a magyar gazdaközönség kedvderítője,
már sajtó alatt van. Előfizetési ára füzve 2 korona, kötve 3 korona.
Megrendelő cím: **PÉTERFY TAMÁS**, Budapest, IX., Köztelek.

Astra Separator

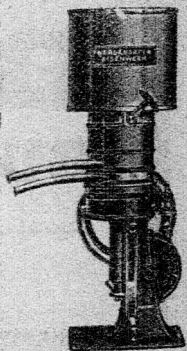
a **legjobb tejfőlőző-gép**, mely éles fölőzése, jó
munkaképessége és egyszerű szerkezete folytán
felülmúlhatatlan. Kényelmesen kezelhető,
könnyű járásánál fogva egy **gyermek is elhajt-
hatja**. Szállítunk egész **tejtelep** és **sajtgyári
berendezéseket, hűtőkészülékeket**.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk.

MEZŐGAZDASÁGI ÁRUHITELBANK
Budapest, V., Báthory-utca 5.

a Bergdorff Vasművek tejjgazdasági gépgyár
vezérképviselősege és főraktára.

Mintaraktár: a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.

Gazd

BUDAPESTI
Alakult
Alapítvány
Tartalék

1901. évi
1902. "
1903. "
1904. "
1905. "
Biztosítási

Az üzletre
1901. évi
tagok 4%o-
gyűlési ha-
ellen biztos
a jégkár el-
1906. évben

Biztosítási
sével. Nyor-
szolgál.

Meg

40-60

fiatal

Ajánlatok:

DEC

e

BUDAP

Tervez

1872

Gazdasági te

villamvilágítási

telep

gazdaságok, k

iparvállalatok r

villámhá

mindennemű ép

raday- és Decke

szer szerint, tor

elektromos

mutató és t

berendezéseket.

Költségv

és tervek i

Kérje ref. jegyzé

szállított beren

Több mint

különféle

zés üzemb

Gazdák Biztosító SzövetkezeteBUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCZA 10. SZÁM, II. EM.
Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.953.240— kor.
Tartalékok 601.263-93 "

	Osszesen: 2.554.503-93 kor.
1901 évi felesleg	90.349— kor.
1902. " "	59.782-26 "
1903. " "	109.331-73 "
1904. " "	72.438-23 "
1905. " "	61.730-60 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5%-o engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készségesen szolgál.
Az igazgatóság.**Megvételre kerestetik**

40—60 drb, magyar faj, továbbtenyésztésre alkalmas fiatal hasas tehén vagy előhasú üsző.

Ajánlatok: Gazdasági iroda, Budapest, Andrássy-ut 4. sz. 5705

DECKERT ÉS HOMOLKA

elektrotechnikai gyár

BUDAPEST, VI., Izabella-utca 88. sz.

Tervez és épít

1872 óta:

Gazdasági telefonokat
vilámlágytást és erőátviteli
telepeketgazdaságok, kastélyok és
iparvállalatok részére,**vilámlágytatókat**

mindennemű épületekre Faraday- és Deckert-féle rendszer szerint, továbbá

elektromos vízállásmutató és távhőmérő berendezéseket.

Költségvetések és tervek ingyen!

Kérje ref. jegyzékünket eddig szállított berendezésekről!

Több mint 3000 különféle berendezés üzemben. 5589

Eladó birtokok.

- 2 1/2 órányira Budapesttől, 1885 m. hold, kitünő sik fekvésű gazdaság, intenzív kezelés alatt 570.000 frt.
- 4 órányira Budapesttől, 4000 m. hold gazdaság és erdő, dohány és szőlőtermeléssel, szeszgyárral 550.000 frt.
- 3 órányira Budapesttől, 1500 m. hold, kitünő cukorrépa-talaj, igen intenzív kezelés alatt 515.000 frt.
- 4 órányira Budapesttől, 1800 m. hold, fele gazdaság, fele vadható erdő, nagy vadászattal 360.000 frt.
- 1 1/2 órányira Budapesttől, 1000 hold sik gazdaság, tejgazdasággal 250.000 frt.

BEYER KÁROLY

Budapest, V., Báthory-utca 5.

Telefon 12—85.

Telefon 12—85.

Éppen most jelent meg!

BEKE LASZLÓ

MEZŐGAZDASÁGI BAKTERIOLOGIA

Talaj-, tejgazdasági- és növénybetegségek baktériumjait tárgyaló mű. 5728

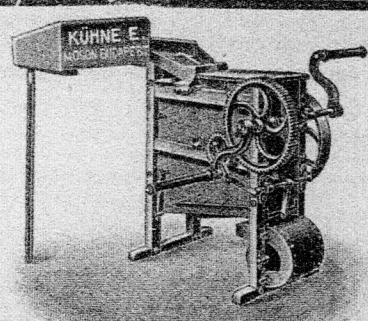
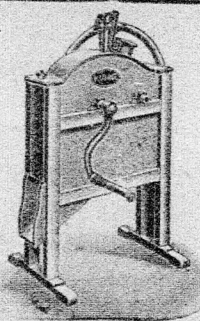
Kapható: A "Patria" r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedésében Budapest, IX., Köztelek.

Füzve 3.—, kötve 4.— K. Postadíjra 30 fillér küldendő.

Házinyúltenyésztés és értékesítés.

Irta: Andrassovich Géza

2 korona 20 fillér előfizetés beiktatása ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. Budapest, IX. ker., Köztelek.

Kukoriczamorzsolókat kézi- és erőhajtásra,

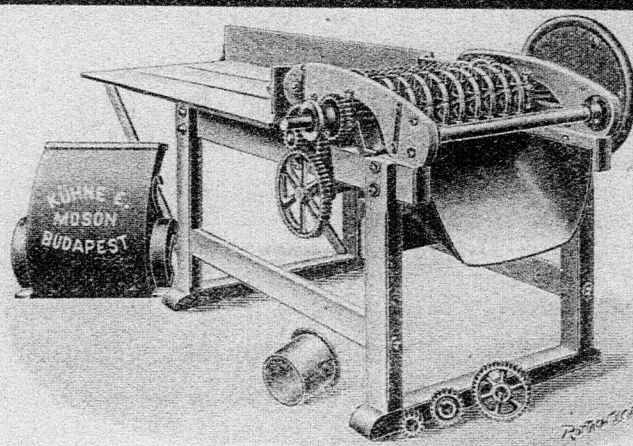
„TORNADO“

kukoriczszártépő gépeket és mindennemű takarmánykészítő gépeket elismert kitünő kivitelben szállít:

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára MOSONBAN

Főraktár: Budapest, Váci-körút 57/a.

Fiókraktár: Temesvár, Gazdaudvar.

Napi 6-800 liter uradalmi tej

szállítására ajánlatokat kér a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Budapest, V., Báthory-utca 10.

Dorn József-féle szab. törekrosta

mindennemű cséplőgéphez, pótszalmarázóhoz, alsó tisztító szerkezetéhez.

Körülbelül 6000 darab forgalomban.

1905. évi augusztus hóban mélt. uróf. Werckhelm csorvási uradalmában 500 kereszt buza cséplésnél 247 kg. szemet takarított meg a farostával szemben, amit a Békésmegyeri Gazdasági Egyetel igazol. Bel- és külső gyárosoknak szállítom. Szab. törekrostáért teljes felelősséget vállalok.

Ajánlom új szabadalmazott pótmeglejtőm minden

namű kályhára, 50% tüzelőanyag-m. takarítás, kellemes tartós meleg, minden kályha légfűtés levs

Prospektussal, bővebb felvilágosítással szolgál
DORN JÓZSEF gépműhely-tulajdonos, BÉKÉS-CSABÁN.

733/1906. szám.

A pécsi püspöki uradalom bérbe adja

1. Baranya vármegye Magyareregny és Kársz községek határában fekvő 133 ⁴⁷⁸/₁₂₀₀ □-öl szántó, 145 ¹⁰³/₁₂₀₀ hold legelőből,

2. Szalatnak község határában (erdei föld) 97 ⁰/₁₆₀₀ hold szántóból

3. Baranya és Tolna vármegye Györe község határában u. n. Szentgyörgy pusztá 3 ⁰/₁₂₀₀ hold belsőség, 692 ⁰/₁₂₀₀, hold szántó, 27 ⁰/₁₂₀₀ hold feltört rét, 45 ⁰/₁₂₀₀ hold legelő s 304 ⁰/₁₂₀₀ hold irtás-földből — megfelelő gazdasági épületekkel — álló birtokát.

Az első kettőt 1907. évi, a harmadikat 1908. évi október hó 1-től kezdődő hat-hat, illetve tizenkettő évre.

Zárt ajánlatok legkésőbb

f. évi december hó 1-ig

nyújtandók be az igazgatóságnál.

Az uradalom elad továbbá a püspökpusztai gazdaságából 28 drb 1 1/2 éves kant, 140 drb gulyatehenet.

Vasutállomás Baja, a hová az intézőség előzetes értesítésére kocsit küld.

Bővebbi felvilágosítással szolgál

a pécsi püspök urad. jószágigazgatósága
PÉCS, Papnövelde-utca 13.

5731

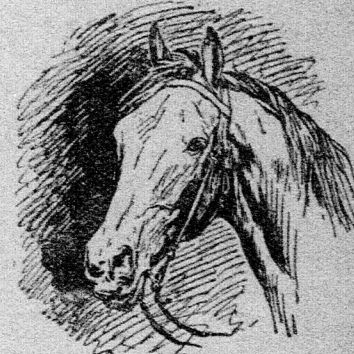
900. évi párisi világkiállítás „Grand Prix”.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Ara egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállóknak, úgy a polgári, mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénóság ellen. A lovat traisingben igen nagy munkabírásra képesíti.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

KWIZDA szabadalma.

Pneumatic. bokavédő szalagléppárnával. Bokavédő szalagok gummból szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábra.

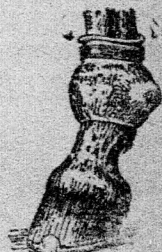
A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete

20-22 cm. megfelel az 1. sz.
22-24 " " " 2. sz.
24-27 " " " 3. sz.
27-30 " " " 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben, darabonként:
1. sz. K. 5.50. 2. sz. K. 5.90.
3. sz. K. 6.40. 4. sz. K. 7.30.

Fekete, barna vagy fehérszínben, drbként:
1. sz. K. 5.90. 2. sz. K. 6.40.
3. sz. K. 6.80. 4. sz. K. 7.70.

FŐRAKTÁR:

Kvizda János Ferencz

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Kornenburg, bei WIEN.

3068-III.

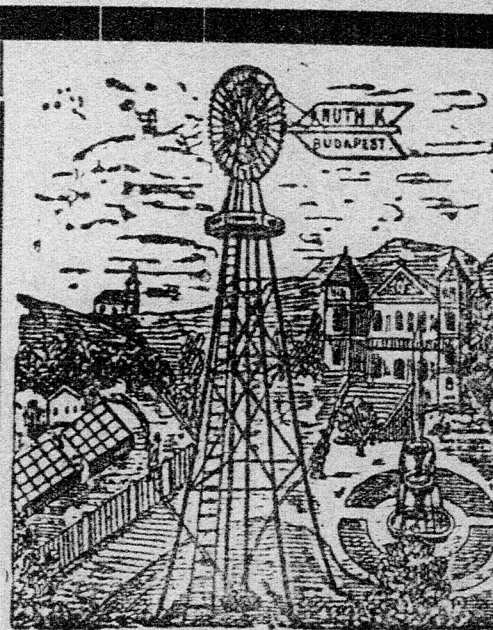

A Baromfityénésztők Országos Egyesülete a Földmívelésügyi m. kir. kormány, Budapest fő- és székváros, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye törvényhatóságának anyagi támogatásával f. évi december hó 8, 9 és 10-én Budapesten, Városliget Vajdahunyad várában lévő Mezőgazdasági Muzemnek ideiglenes kiállítások céljaira fenntartott légfűtéssel szabályozható helyiségeiben rendezti

első nemzetközi baromfikiállítását

Az erre vonatkozó prospektusokat és bejelentési íveket ingyen és bérmentve megküldi a kiállítás igazgatósága Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek) I. emelet 10., folyó évi november hó 15-től Budapest, Mezőgazdasági Muzem, Városliget, Vajdahunyadvára.

E kiállításon sok és nagy díjak lesznek kiosztva, állami, egyesületi érme, diszoklevelek, pénzdíjak. Reggeli etetés Fattinger-féle husrostos eleséggel
Bejelentési határidő f. évi november hó 25-ig.

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

BUDAPEST, VII.,

Garay-u. 6-8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz. és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nem különben kőszén-, olaj- és petróleum vállalkozásból nyert gázok értékesítését, cselező készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek költségvetések, jövedelm előirányzatok gyorsan készíttetnek. — Legjobb minőségű — kőanyag-csövek raktáron

MAG
BUD
Bud
Nagy

NAG

Term. ré
nagyág
hu
26
Na
id
jesen süket
ródonként v
alg látható.
merő-level
küldés a pé
lett. Ara db
C. PO
Felsőegem
ban szenved
le'a után maj
t.m. hogy 5 é

KOC

Budapest
test

Budape
ajánl

A KO

csekély befek

Kitűnő siker
nyáron egye
pekkel, melye
versenyen 84
érmét nyerték

PODM

1877. év

Budapes

Vár

nagyob
vasuti
határáb
fekvő
200 ho
szántó,
gazd. ép
léssel,

Tudako
„Váro
alatt to

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK
ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE
 BUDAPEST (Központi Vásárcsarnok)
 Igazgatóság és központi iroda:
 Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.
 Nagy köpinczéi: **BUDAFOKON.**

Értékesít húsfeleket, baromfi, vadfeleket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és **MINDENMŰ ELELMICZIKKET.** Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett aszesszitalok értékesítése.
A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.
A szövetséget tagjai kedvezményben részesítik. Mindenmű értékesítés ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

NAGYOTHALLÓK
 Term. részére a Plobner A-féle újonnan javított halló-tölcsér nélkülözhetetlen. (D. R. G. M. 269,339. külföldi szabadalmak bejelentve.) Nagy eredménnyel használható fülzugasznál, ideges fültájánál stb. Ha a beteg nem teljesen süket, akkor ezen halló-tölcsérrel hallását apródonként visszanyerheti. A fülben viselendő és ott **alig látható.** Több ezer használatban. Számos elismerő-levelet uraságoktól és ajánások orvosoktól. Szétküldés a pénz előleges beklüldése vagy utánvét mellett. Ára db-ként 10 M. 2 db 18 M. Prospektus ingyen.
C. POEHLMANN, München, W. 71.
 Felcsomag, ki 5 év óta erős fülzugasban és nagyothallásban szenvedett, az Ön hallótölcsérének alig 3 hónapi használata után majdnem teljesen meggyógyult: a 60mm-es tudhatom, hogy 5 év óta először hallotta az óra tűjét. 1708

ALMÁSI FERENCZ
birtokvétel és eladási irodája
 szakszerűen és legelőnyösebben bonyolítja a vételket és eladásokat, a miért is kéretnek a földbirtokos urak bizalommal hozzá fordulni. 5857
 Budapest, X. ker., Állomás-utca 11. szám.

KOCSI-GYÁRTÁS.
 Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipar-
 testület védnöksége alatt álló
Kocsi
Árucsernok
Szövetkezet
 Budapest, VII., Kerepesi-ut 72.
 ajánl mindennemű hintókosat.

Mezőgazdasági problémák!
 A mezőgazdasági értékesítési selet, kérdéseket. Irta: Faur Ödön. 2 kor. 20 fill. előleges beklüldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-i gazdasági szakfolyóiratának, Budapest, IX., Üllői-ut 25.
A báró Balch-féle varadai gazdaságban eladó kb. 6 wagon különféle fajta I. rendű **kosárfa**, 100 kg-kint 5 korona, Oravicza állomásra szállítva. 4038
A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése. 2-ik javított és bővített kiadás 50 képpel. Irta: Hreblay Emil. 1 kor. 80 fill. előleges beklüldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-i gazdasági szakfolyóiratának Budapest, IX., Üllői-ut 25.
Schember C. és fia csász. és kir. udvari hidmérleg és gépgyár Budapest, Andrassy-ut 15.
 Ajánlják általánosan ismert, szabadalmazott hid- és marhamérlegeket, valamint gazdasági és ipari célokra szolgáló tisztes és szakszerű raktári mérlegeket.
 Arjegyzzék ingyen és bérmentve.
Nagel Adolf zsák- és ponyvanagyraktár- és kölcsön-intézetében Budapest, V., Arany János-utca 10.
 Sörgőnyező Magsis, Budapest.
 Vidéki telefon: 35-92.

Elpusztíthatatlan **minőségű** juta-, len- és kender-
zsákok, legújabb magyar lenből készült, zhatlan vitorlavászon és juta **kasal, gép- és székertakaró**
ponyvák bármily nagyságban gyári áron,
kölcsönzsákok minden czsára,
kölcsönponyvák vasuti kocsi, szekér, behordási, rostaaj és repceponyvák és asztaltakaróhoz legmérés-
 keltebb kölcsönj ellében; kölcsön és vételre, **vízmentes csököpönyegek**
Hungária kétszer sodrott favéges kézi
kévekötelek. 130, 140 és 150 cm. hosszban. Minden anyag töltésére alkalmas **egyszer használt zsákok vétele és eladása:**
Nagel Adolf zsák- és ponyvanagyraktár- és kölcsön-intézetében Budapest, V., Arany János-utca 10.
 Sörgőnyező Magsis, Budapest.
 Vidéki telefon: 35-92.

Szőlőművelés és borkeze-
lés alapvonalai. Irta: Szilágyi János. 3 kor. 20 fill. előleges beklüldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-i gazdasági szakfolyóiratának, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Gazdák figyelmébe **50% olcsóbb**
 m. kir. szab. 18821. 903. A. 803. mint bármely más világitó anyag a
pyroloem világitása.
 A pyroloem szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezetett.**
 Számos elismerő levelet náam betekinthető. Próbá küldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bérmentve. 1497
Degen Jakob Budapest, IX. ker., Közraktár-utca 28.
 Mezőgazdaságtan tanítók képzők, gazdasági ismétlésközi tanítók és kisgazdák havaslatára. Irta: Szilárd Gyula, a gróf Esterházy-féle csákvári földművelésiskola tanára. Ára vászonkötésben 5 korona. Megrendelhető a "Patria" r.-i gazdasági szakfolyóiratának, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25.
Vétel
Lenmagot minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett **vásárol** 567
Krausz Hugó terménykivitel Üzlete Budapest, V. Szabadság-tér 6.
Aranka-
mentes
lóhere- és luczernamagért a napi árjegyzéseknél **jóval magasabb árakat** 5639 **fizet**
HALDEK magnagykereskedése **Budapest,** VII., Károly-körut 9.
Börlet
 Uradalom 2-3000 hold bérbe-
 tokat csak a tulajdonosoktól
 kérek a Köztelek kiadóhivatalába Bérlet jelleg alatt. 4155
Birtokbörlet keresleték 800-
 1000 holdig, ajánlatok Köztelek kiadóhivatalába kérelem Közvetlen ki-
 zárvá jelleggel. 415

A korai csibe-nevelés
 csekély befektetéssel a gazda legjobb keresetforrása.
 Kitünő sikerrel végezhető minden időben, télen és nyáron egyaránt, a Predmerszky-féle tojás-költő gépekkel, melyek a f. évi Kalozsavart rendezett költő-gép versenyen 84% keltési eredménnyel a legelső aranyérmert nyerték. 4162
PODMERSZKY JÓZSEF
 1877. év óta fennálló ipartelepe által
 Budapest, VI., Vörösmarti-u. 33.

Gépolajat
Gépkencsőt
Kocsikencsőt
Vaselint
Petróleumot
Kökkövet
Zsákot, ponyvát
Zsáklombát
Disznozírt, szalonát
és egyéb gazdasági
szükségelt cikket
 megbízható jó minőségben és leg-
 jutányosabb árban
 ajánl:
KRAMER LIPÓT
nagykereskedő
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 3.
 Sörgőnyező: "Ceres"
 Budapest.
 TELEFON: 38-11.
 Arjegyzzékkel és részletes kúlon ajánlattal díjtalanul szolgálunk.

Mesterséges keltetés.
 Utmutatás csibekeltető gépek kezeléséhez, 16 ábrával.
 Irta: Kövy József
 1 K. 30 f. előleges beklüldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-i IX., Köztelek.

Városi földbirtok
 nagyobb jelentőségű, élénk forgalmu, vasuti fővonal mentén fekvő város határában, várostól 20 percznyire fekvő 250 holdas birtok, melyből 200 hold sik fekvésű kitünő termőszántó, 50 hold első oszt. rét megfelelő gazd. épületekkel, élő és holt felszereléssel, 30 darabból álló tehenészettel
eladó.
 Tudakozódásokat a lap kiadóhivatala „Városi földbirtok” jelige alatt továbbít. 5157

Korai főzélék- és zöld-ségfélék termelése.
 Irta: Limbacher Károly.
 1 K. 20 f. előleges beklüldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-i IX., Köztelek.
Delaware szőlővessző, melyet sem oltani, sem permetezni és kénporozni nem kell s a philoxerának ellenáll. 31 fajta 1 és 2 éves fás és zöld oltvány, dus gyökérzettel. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző eladása. méréskelt áron. Arjegyzzék a „Delaware” és az összes fajok részletes ismertetéssel kívánatra ingyen és bérmentve küld.
Szűcs S. és fia szőlőtelepe Biharódszeg. 5978

Fiedler János lenfonógyára **Komárom** **vesz**
nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépeit **lenszalmát,** tetszés szerinti mennyiségben és **olad eredeti (pernai)** 557
oroszlennmagot.

Világhírhű szabadalom 18 államokban

Stadel-Torkos földmérő-taliga kapható Stadel gépgyárban, Győrött.

Csépelt, kuszált

lenszalmát

gazosat is, legmagasabb áron, igen kedvező feltételek mellett vásárol

Rónai Kornél, Uj-Verbász
(Bács-Bodrog megye)

Szíves ajánlatok minta kíséretében nevezetkez inténdők. Megfelelő minőség esetén a lenszalma helyszínén megszemléltetik.

4159

Kastélyok, gazdasági épületek, nyaralók, szállodák stb. stb. részére

4102 a

acetylén gázvilágítás

szakszerű berendezését eszközi: Predmerszky József ipartelepe, Budapest, VI., Vörösmarty-utca 33. sz.

Arjegyzék díjtalan.

HAJÓS ÉS TÁRSA

okleveles mérnökök motor és motorjarmű vállalata

Szigeti-u. 9. BUDAPEST V. Szigeti-u. 9.

Benzinmotoros cséplőkészletek

benzin- és szívógáz- **MOTOROK.**

Luxus- és teherszállító **automobilok.**

Kifűdő gyártmányok

Arjegyzék és költségvetés ingyen.

5340

Malom és vízerő eladása.

Szepesszombat nagyközség vízimalma és 50-60 lóerőt képviselő 3-5 méter esésű vízerője eladó 1908 december 31-ig. Érdeklődők forduljanak Szepesszombat nagyközség elöljáróságához a részletes eladási feltételek megküldéséért.

Szepesszombat, 1908 október hó 22.

5749

Elöljáróság.

Kérjen ön bérmentve prospektust és mintát a legjobb stájer

uri és női lodenről

vadászok, erdészek és turisták részére, ugyanint az összes divatszövetek, urfi és női lodenyek, felöltők, mint a legelőcséplőtől a legújabb minőségig az Alt-János szőlőnek elismert első- és legnagyobb loden-kivitelű cégétől.

5077

Vinczenz Oblak
cs. és kir. udvari szállító, Grätz, Murgasse No. 9/21.

Magyar Motor Gyári Vállalat

KORÁNYI ÉS TÁRSA

Bpest, Aggteleki-u. 21. Aggteleki és Népszínház-u. sarok

Elismert legjobb benzin-motoros cséplőkészletek

állandó legnagyobb raktára

Legmesszebbmenő garanciák. & Kedvező fizetési feltételek.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. 4158

Eladó két hibátlan kanca, jücker-ló, az egyik peji, a másikat szegvári, 8 évben járók, 166 cm. magasak, az egyik tiszta, a másik f. l. v. srabs Kimpel Flóris birtokosnál, Torda (Tordaaranyos m.). 4180

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Czím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szent-egyház-utca 2-ik szám.

Telefon 311. 3235

Állandóan dus választék elsőrendű magyarfajta

Erdélyi jármosökrök,

valamint 1 és 2 éves

Erdélyi tinókból

a széplaki bér gazdaságban, Szamosujvart vasútállomástól 20 percz távolságra. Környezetes felvilágosítást készíttünk ad.

Alexa Miklós

Szamosujvart Szolnok-Doboka megye.

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket

hasasokat vagy borjakokat bármely időben, bármely mennyiségben csatlósul és legelőcséplő árakon szállít

Kohn Samu és József

tenyész- és használati-kereskedők Budapest, VII., Rottenbiller-u. 60.

Telefon 91-95.

letállók: UJPEST, Árpád-ut 99. szám.

Hizlalásra

való és mindenféle fajta jármos ökröket valamint szép 1-3 éves vöröstarka növendék ökröborjakat

4383

bármely mennyiségben és szerződéses szállítás mellett eladásra ajánlanak

Récsey és Társai

szarvasmarha-kereskedők Zala-Szt-Balázs Nagy-Kanizsa mellett.

Az esztári gazdaságban 150 Az magyar fajta ökröborjú eladó. Bővebbet Mórioz Pál Esztár, u. p. Posa. 4125

Elsőrendű jármos-ökrök

valamint jármos-bivalyok,

továbbá ökrök hizlalási cselokra is állandóan dus választékban kaphatók

Schiff József-nél

Nagy-Károly-ban.

444

Elsőrendű fajjellegű vöröstarka ökrök és üszöborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyszintén hasas v. friss fe. 65

teheneket

a legjutányosabb árban egyezség szerint bármely mennyiség szállítására vállalkozunk

4163

Spitzer és Weiler

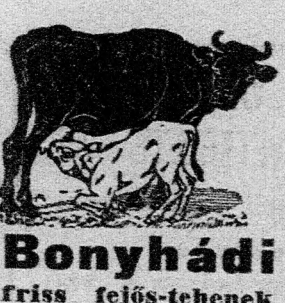
Kis-Czell

Muraközi hidegvérű (nori) igás tenyészlovak

vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemel felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szivesen küldöm. — 1-ső rendű referenciák rendelkezésre állnak! — Czímem:

idősb Heinrich Mór lóvásárló ügynöksége Csáktornya (Muraköz)

Sürgönczím: Heinrich Senior, Csáktornya. 5756

Bonyhádi

friss tejős-tehenek és tenyész-bikák jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispesten, Üllői-ut 24.

Telefon: Kispes 1.

Levél- és sürgönczím:

Flaschner Sándor

5743 tehénkereskedő Bpest, Ferencz-körút 40.

Vegyesek

Fakult bérkabátok szőrtészekre, gyászcseszek ruhák fekete és fehérnek. Gallérok, kések legelőcséplők (naponta 12,000, Hattenberger Béla ruhafestő-, vegytisztító és gőzmosógárában, Kassa. 4068

Weisz Lajos

lőkereskedő és lőbizományos

NAGYKANIZSÁN.

Ajánlja magát muraközi csikók és kanozák bevásárlására. 3745

A Magyar gazdaságok és erdőgazdálkodás egyesülete

ajánlja a földbirtokok és bérlettraktár állásfoglalás, orvosi-lyezőse. Az es ügyben való minden felvilágosítás és a kivételre teljesen díjmentes.

Mezőgazdák és erdőgazdálkodók egyesülete foglalkozik a nyugalomra, szőlő- és gyümölcsültetvények, rokkantsági díj és örvénydíjra, mezőgazdasági, erdőgazdálkodási és szőlő- és gyümölcsültetvények számára a legelőcséplő díjteléssel, meri nem nyereségre alakult vállalat. Kivételre alapszabály díjtalanításával és bővebb felvilágosítás szolgálat az igazgatóság: Budapest, Könyvek, Üllői-ut 25 szám.

Vörösherét

legjobban értékesít: Birkenfeld és Cohn bizományi üzlete 5756 BRESLAU, Deutschland.

A legnagyobb állami és első díjjal kiültetve, hercegi tisztelgélj stb.

KOEHLER FRIGYES

kertművész és kertépítő

Kerttechnikai iroda: BUDAPEST VII., Gizella-ut 15. szám. (lakás: VII., Csömöri-ut 46.)

TELEFON: 25-33.

Park, kert stb. tervezése, kivitele stb., stb. Tájékoztató képes utmutató kívánatra ingyen küldetik.

Sertéshizlalók és gazdák figyelmébe!

Idei süldőket mindenkor napi áron szerény jutalék mellett, közvetlenül erdélyrészi tenyésztőtől

5688

beszerez

Marton Ignác, Kolozsvár, Ferencz-József-ut 3.

Levél- és sürgönczím: Marton Ignác, Kolozsvár.

Eladás

Alkalmi szonogorvétel Eszendorfer Schweighoffer Károly-Wirtl kiváló mesterek gyártmányul 200 forintnál feljebb. Planinok 160 ft, új szonogóra vagy planin 250 ft-től feljebb minden árban Zongora cimbalomhangulák helyben és vidéken, szakközvetítő munkások által gyorsan olcsón eszközöltetnek. Reményi Mihály, A Magyar Kőr. Zeneakadémia szállítója Bpest, Király-u. 66. 5472

Szepeskörtvélyesen

levő 400 kat. holdnyi földbirtokomat (230,000) kétezereszer koronáért eladom, szeszgyárral, 54 hl. kontingenssel és özi rétessel, azonnali készpénzes vétellel, mérnökállomány, lakmány és egyéb kiegészítő beépítéssel, a melyek külön megállapodás tárgyát képezik. Felvilágosítás ad Tótkő Béla kir. közjegyző, Kősmárk. 1014

Eladók

birka-istálló felszereléshez szükséges összes tárgyak. Galgóczy Géza urad. ispán Gyula. 4124

Jegenyenyár

magas, sorfának mint kocsifűző dugvány, akárcsak a nagy mennyiségben eladó Győrújfalusi, Szabolcsmegye Liptay József tisztartóánál.

Eladó

Nagy-Körút (Jász-Nagy-Körút-Szolnok m.) egy teljesen jó karban lévő gép Alfa Separator típusú felszereléssel együtt elküldés mást. Vétel iránt if. Schwarz József tulajdonosnál jelentkezhetni.

4156

Alkalmi birtokvétel.

1000 korona felártséssel 34 holdas nemest birtok két teherlővel megvehető és azonnali átvehető. Tulajdonosa czím: Brody Lajos ügyvéd. Budapest, Erzsébet körút 78. 4153

Prima birtok Pestmegye

ben nagyon olcsón eladó, 15 percznyire vasútállomástól, város közepében, cselelőcséplőkkel, istállókkel, új magtárral, kukoricsmagtárral, minden egyéb felszereléssel. Házilag készülték, sük fekvést 320 katasztrális hold, melyből 180-200 hold föld, többi elcséplők, szántóföld; többi elcséplők, illetve szőlőterületekkel való, melyből 23 katasztrális hold szőlővel és gyümölcsösökkel már egy év óta be van ültetve. Szőlőterületnek alkalmas, 130-150 hold kútnál is eladó. Hirtelre szőlő- és gyümölcsösök. Parcellázásra nagyon alkalmas. Az egész birtok katasztrális holdanként építőkkel 450 koronáért eladó. Bankteher 70,000 korona. Bővebbet megtudhatni Bauer Gyula sertésbizományosnál Budapest, Rákóczi ut 73. 4105

Eladó

a főváros közelében, vasútállomás mellett 310 hold kútnál minőségű földbirtok. Csakla direkt verőnek szolgá felvilágosításul Szarvas A. Blocke, Fehér m. 4164

Fémhordók

10 db 700 liter tartalommal, olaj, melász és egyéb stb. folyadékok szállítására kiválóan alkalmas, eladók Polzer Géza, mezőg. szeszgyárosnál Nagy-Körút, Somogy m. 4121

Hirdetés minden...

Betölt

Gazdatiszt

Bognár

Gyakornok

Szölőszőlő

Gyakorolt

Főgépész

Intéző

Gazdatiszt

Főgépész

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legalkalmasabb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50. BUDAPEST—KELENFÖLD

a budaörsi-uton, a vasútállomással szemben.

H A U P T N E R -

féle állatorvosi műszerek és mindenféle mezőgazdasági cikkek, mint trókárok, gyomorsövek, bika-orrkarikák és vezetőrudak, juh- és marhanyíró ollók és gépek, füljelzőfogók stb.

magyarországi vezérképviselete és főraktára
GEITTNER ÉS RAUSCH CZÉGNÉL
 BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 8. sz.

SZABADALMAK, TALÁLMÁNYOK

ügyeit szakszertlen intézi a világ minden államában **TÖRÖK LÁSZLÓ** okleveles gépészmérnök hites szabadalmi ügyvivő

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 30., I. 2. sz. TELEFON 87—02.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ

NAGYVARAD MELLETT

Egész éven át nyitva! — Állandó fürdővendég 8000 felett. — **Bereendezve téli tartózkodásra is.** — A fürdőből vezető folyosók állandóan fűtve vannak, bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni. 5754

Gyógyjavalat fürdők alakjában: **Csuz. Kőszvény, idegszába ivógyógy-mód alakjában. Máj- és epehólyag betegségeinél, sárgaság és vesekőveknél stb. meglepő gyógyhatás.**

Napi bérlet

melyhez reggeli, ebéd, vacsora, szoba, fűtés, világítás és fürdés jár: I. osztály naponta 7 korona — II. osztály naponta 5 korona.

Állandó posta, távirat, helyközi telefon. — Vasutközlekedés naponta 4-szer.

Prospektust bérmentve küld az igazgatóság.

Budapesti Mészárosok Egyesülése

BERGER és TÁRSAI

Budapest, IV. kerület, Váci-utca 54. sz.

Vesz közvetlen a gazdaközönségtől

hizott ökröket, teheneket, borjúkat és juhokat

bármely időben és bármely mennyiségben a legmagasabb napi árakon készpénzfizetés és legcélradsabb lebonyolítás mellett. 5751

Szives felszólításra **közvetlen** keressük fel a gazdákat.

PÉNZ

Olcsó törlesztés- és váltó- kölcsönöket pénztintézetnél gyorsan lebonyolítunk.

Nagyobb birtokot és erdőt keresünk sürgős megvételre.

Ügynökök díjaztatnak.

Válaszbélyeg.

Neuschlosz Testvérek

törvényszékileg bejegyzett cég

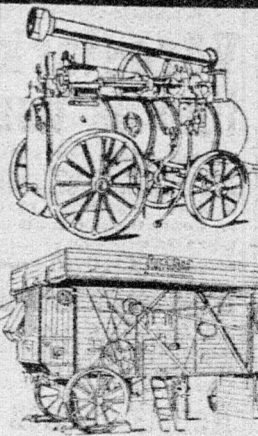
Budapest,
Andrássy-ut 15., I. em.

Szatmár,
Deák-tér 7. sz., I. em.

Telefon: 94—53. (Interurban.)

Telefon: 16. sz. (Interurban.)

Mindenemű gazdasági cikkek beszerzési forrása.

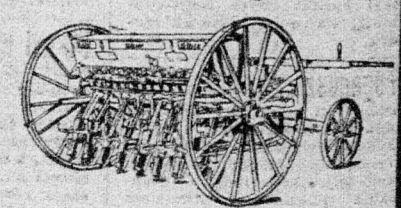
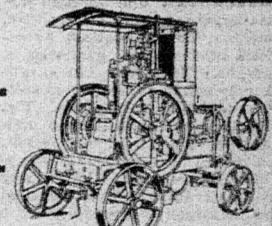
SZÜCS ÖDÖN

Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

Robey-gyártmányu angol **gőzgépek, cséplő-**

szekrények, motorok,

„KINCSEM“ vetőgépek gyári raktára

„Patria“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. Az Első Magyar Papir-Ipar r.-t. papirosán.